Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

...майн 1921 оной ...абриин 21-hээ гарана | № 67 (13556) | 1974 оной мартын 21, четверг | Сэн 2 мүнгэн

Л. И. БРЕЖНЕВ Т. БРАТТЕЛИТАЙ ХӨӨРЭЛДЭБЭ

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев хани ёhоной албаны хэрэгээр Советскэ Союзда ерээд байhан Норвегиин Хүдэлмэриишэнэй партиин Түрүүлэгшэ, Норвегиин Премьер-Министр Трюгве Браттелитай мартын 19-дэ уулзаба.

Л. И. Брежневэй, Т. Браттелиин хоорондо хани ёhоной хөөрэлдөөн боложо, совет-норвегиин хани хүршэ холбоо барисаае, мүн Европодохи аюулгүй байдалай ба уласхоорондын байдал юрэнхы дээрэнь hайжаруулгын аша туhада уласхоорондын гол шухала асуудал шиидхэлгэдэ хоёр оронной харилсаае саашадань хүгжөөхэ асуудалнуудые зүбшэн хэлсэhэн байна.

Советскэ Союзай, Норвегиин хоорондохи хани барисаанай, аша үрэ ехэтэй холбоо барилсаанай заншалта харилсаае саашадань үргэдхэн гүнзэгыруулгэ дэлхэй дээрэхи дэбжэлтын эб найрамдал бэхижүүлгын аша туhада ехэ нүлөө үзүүлхэ гээд этигэн найдажа байhанаа Л. И. Брежнев, Т. Браттели мэдүүлбэд.

Совет талаhаа — КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко, СССР-hээ Норвегидэ байдаг элшэн сайд С. К. Романовский, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариин референт Е. М. Самотейкин;

Норвегиин талаhаа — Норвегиин культнуудай ба гэгээрэлэй министр Б. Гьерде, Норвегиhээ СССР-тэ байдаг элшэн сайд Ф. Якобсен, Норвегиин МИД-эй политическэ департаментын начальник К. Вибе хөөрэлдөөндэ хабаадаа.

(ТАСС).

Совет-норвегиин хөөрэлдөөнүүд үргэлжэлүүлэгдэз

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгинай, Норвегиин Премьер-Министр Т. Браттелиин хоорондын хөөрэлдөөнүүд мартын 19-дэ Кремль соо үргэлжэлүүлэгдээ.

Элдэб hалбаринуудта совет-норвегиин харилсаа, холбоо барисаа саашадань хүгжөөхэ асуудалнуудаар, мүн уласхоорондын мүнөөнэй байдалай гол шухала асуудалнуудаар hанамжануудаа хэлсэбэ.

Хөөрэлдөөнүүд хани ёhоной, бүтэмжэтэй hайн оршон байдалда үнгэрhэн байна.

(ТАСС).

Бултадаа юрэнхы эрдэмэй дунда hургуулитай болохо

Россин Федерациин гэгээрэлэй, техническэ мэргэжэл олгодог hуралсалай хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөн мартын 19-дэ Москвада нээгдээ. Бултадаа юрэнхы эрдэмэй дунда hургуулитай болохо асуудал энэ зүблөөн дээрэ хэлсэгдэнэ.

РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо В. И. Кочемасов зүблөө нээхэдээ, hүүлэй гурбан жэлэй турша соо Россин hургуулинууд КПСС-эй XXIV съездын табиhан социальна гол шухала зорилго бэелүүлхээр дүтэлжэ байна гээд тэмдэглээ.

Научно-техническэ түйлалтануудай үедэ арадай гэгээрэлэй органуудай үргэн ехэ ажал ябуулгада, ургажа ябаа үетэнийе коммунис ёhоор, ажал хүдэлмэридэ дүршэл шадабаритайгаар хүмүүжүүлхэ зорилгонуудта РСФСР-эй гэгээрэлэй министр А. И. Данилов элидхэлээ зорюулhан байна. Хүдөөгэй hургуулинуудые hайжаруулгада тэрэ ехэ анхаралаа хандуулаа.

Орон дотор үндэр мэргэжэл шадабаритай хүдэлмэришэдые бэлдэхэ гурим бултадаа юрэнхы эрдэмэй дунда hургуулитай болохо хэрэгэй гол шатань мүн гэжэ техническэ мэргэжэл олгодог hуралсалай талаар РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшэ Г. Л. Камаев элидхэл соогоо тэмдэглээ. Түсэбтэ табан жэлэй hүүлдэ техническэ мэргэжэл олгодог үдэрэй бүхы училищинуудай хахадhаа үлүүниинь хүмүүжэмэлнүүдтээ мэргэжэл олгохо, дунда hургуули үгэхэ байна.

(ТАСС).

БААТАР АЖАЛАА БАЯН УРГАСАДА ЗОРЮУЛАЯ

Шэнэ газар ашаглаhаар 20 жэлэй ойдо зорюулагдажа, Алма-Ата хотодо болоhон баярай ...седани дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй хэлэhэн дэмбэрэлтэ үгэ...үд хүдөөгэй бүхы ажалшадые, бүхы совет хүнүүдые шэнэ амжалтада зоригжуулна. Партиин ...грарна политикые манайшье республикын таряашад, малшад нэгэн hаналтайгаар дэмжэжэ, 1974 ...до таряалан, сабшалангай гектар бүриhөө баян ургаса абаха хэрэгтэ баатар ажалаа зорюул...а байhанаа мэдүүлнэ.

...р Кириллович Ко-...лгын ОПХ-да арба...эй туршада токарь...шана. «Кириллович ...дэ даабаринуудые ... эрхим шанартай...үргэдэг ёhотойл ал...тай хүн» гэжэ тус ...механизаторнууд ... тухай хэлсэдэг юм. ...рэлтэй токарь үдэрэйнгөө даабарине хоюулүүлэн дүүргэдэг. Владимир Кириллович хабарай тарилгада хүдэлгэгдэхэ оньhон техникэ заhабарилха хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадахын хажуугаар механизаторнуудай дунда hонирхолтой хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэнэ. Ивалгын поселково Соведэй депутат В. К. Козулин Буряадай хүдөө ажахын институдай механизациин факультедэй 4-дэхи курсын студент юм. Ерээдүйн инженер оролдосотой ажалаараа бултанда жэшээ харуулна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: В. К. Козулин ажалдаа.

З. ВЕСНИНАГАЙ фото.

ТАЛЫН ХҮРЬЬЭН ДОЬОЛХОЛ...

Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз — олон hалбаритай ажахы. Тус ажахыда 25 мянгаад хонин, хэдэн мянгаад үхэр, гахай бии. Ушар тиимэhээ колхозой правлени болон партком таряалан, сабшалангай ургаса дээшэлүүлгэдэ ехэ анхарал хандуулна. Жэл бүри таряалан, сабшалан үргэдхэгдэжэ, гектар бүриhөө арооhо таряа, үбhэ ногоо ехээр хуряахын түлөө бодото хэмжээнүүд бэелүүлэгдэнэ. Тодорхойлон хэлэбэл, таряалай дээрэ севооборот баримталагдана, шэнэ газар хахалагдажа, отара, гүүртэнүүдэй дэргэдэ тарилга хэгдэнэ, сабшалан, бэлшээри үндэhөөрөө hайжаруулагдана, намаг хатаагдана, полиин хүрьhэ хамгаалха hужааг модод hуулгагдана.

Тус колхозой таряашад, механизаторнууд, луговодууд юhэдэхи табан жэлэй тодорхойлхы жэлдэ ехэ социалис уялгануудые абанхай. Тэдэнэр бүхыдөө 81700 центнер гэхэ гү, али гектар бүриhөө дунда зэргээр 17 центнер ороо hо таряа хуряаха зорилготой. Колхозой механизаторнууд эды шэнээн таряа абахын түлэ хабарайнгаа тарилгые эмхитэйгээр, агротехническэ богони болзор соо үнгэргэхэ ёhотой байна бшуу.

Колхозой главна инженер Леонид Бадмажаповтай, колхозой үрэhэ хүрэнгын талаар агроном Ксенофонт Бадмаевтай хөөрэлдэжэ, хабарай тарилгада ямараар бэлдэжэ байhан тухайнь hонирхоhон байнабди. Тиихэдэмнай эндэхи 51 трактор хабарай тарилгада хабаадаха юм. hүүлэй мэдээгээр 37 трактор бэлэн болгогдонхой. Үшөө 7 трактор заhабарилга дүүрэнтэжэ байнхай, үлэгшэ 7-ниинь хабарай тарилгын эхилтэр заhабарилагдаха ёhотой болоно. Мүнөө эндэ техникэ заhабарилгада 8 хүнhөө бүридэhэн тусхай бригада ажаллана. Тэрэ бригадынхид колхозой хоёрдохи отделениин тарилгада хэрэглэгдэхэ бүхы техникэ заhабарилжа дүүргээд, мүнөө хоёрдохи отделениин трактор, машинануудые заhабарилжа байна. Трактористнууд Антон Ефимов, Алексей Афанасьев, Репат Кадыров, Вениамин Коротов трактор машина заhабарилгада магтаалтай ябана. Мүн хоёрдохи отделениин тракторно-таряан ажалай бригадын бригадир Виктор Мефодьевич Малофеев мүн лэ тэдэнэрэй тоодо оролсоно. Юундэб гэхэдэ, тэрэ техникэ заhабарилгада өөрөө хабаадалсажа, заhабарилгын шанарай хойноhоо hайн хиналта табижа шадаа. Плуг, сеялкэ, борной болон бусад элдэб татуурганууд заhабарилагдаад, нэгэ газарта жэрытэр табяатай байна.

Колхозой техникэ заhабарилагшад тарилгадаа бэлдэжэ дүүргэхэбди гэhэн социалис уялгаяа бэелүүлхын түлөө оролдосотойгоор ажаллана.

Хабарай тарилгын хүдэлмэри амжалтатайгаар үнгэргэхэ хэрэгтэ механизаторнуудай шиидхэхы үүргэтэй байhаниинь мэдээжэ. Тиимэhээ механизаторнуудые олоор бэлдэхэ, мэргэжэлыень дээшэлүүлхэ шухала. «Хүдөөдэ байнаш, техникэ шудала» гэhэн уряа доро эндэхи залуушуул hуралсажа байна. Мүнөө колхозой элдэб ажал хэдэг хүнүүд: токарьнууд, электригүүд, тоо бүридхэгшэд — бултадаа 25 хүн механизаторай бүгэдэ ниитын hуралсалда хабаадана. Суббото бүхэндэ механизаторай мэргэжэл шудалха үдэр гэжэ колхозой правлени тогтоонхой. Тэрэ үдэр колхозой инженернүүд, механигууд колхозниигуудаа механизаторай мэргэжэлдэ hургадаг байна бшуу. Апрелиин 20-до энэ hуралсалые дүүргэгшэд шалгалта барижа, хүдөөгэй механизаторай мэргэжэлтэй болоhон тухай үнэмшэлгэ абаха юм.

Энэ ажахын хабарай тарилгада гусеничнэ 26 трактор хоёр халаанда хүдэлгэгдэхөөр хараалагдана. Колхозой хүтэлбэрилэгшэд болон мэргэжэлтэдэй тухайлхада, мүнөө эндэхи СПТУ-да hурадаг механизаторнуудые, мүн энэ жэлдэ механизаторнуудай бүгэдэ ниитын hуралсал дүүргэгшэдые хабаадуулбал, тарилгын үедэ бүхы тракторнуудаа hайнаар ашаглажа шадаха байна.

Хабарай тарилгын үедэ тракторно-таряан ажалай бригада бүхэндэ техник-наладчик, гагнууршанhаа бүридэhэн автомастерской ябажа, техническэ харууhалга хэжэ байхаар хараалагдана. Тиигэжэ халуун хүдэлмэриин үедэ трактор, машинануудай эбдэржэ, удаанаар hаатаха ушар усадхагдаха гэжэ hанагдана.

Үрэhэ хүрэнгэ бэлдэхэ талаар энэ жэлдэ ехэ бэрхэшээл тохёолдоо. Нёдондо үрэhэнэй участогуудай мүндэртэ сохигдоhон дээрэhээ колхоз хэрэгтэй үрэhэеэ хаажа шадаагүй. 5800 центнер шэниисын орондо мүнөө 2000 центнер, 2300 центнер ешмээнэй орондо 1600 центнер үрэhэн бии. Дутааша үрэhэеэ эдэ үдэрнүүдтэ зөөжэ байнхай. Зүгөөр кукурузын, горохой, обёосой, куузикугай үрэhөөр хүсэд хангагданхай.

...Гэрнүүдэй оройhоо «тостос» гоожоhон дуhалнууд, нарата сэлмэг мартын үдэрнүүд хабарай тарилгын ойртоhые таряашан бүхэндэ hануулна. Хэды бэрхэшээлнүүдэй тохёолдоошье hаа, Загастайн таряашад, механизаторнууд hанаhандаа хүрэхэ, hарбайhанаа абаха гэжэ hанагдана.

С. ОЧИРОВ.

Сэлэнгын аймаг.

БҮЛҮҮР СТАНЦИНУУД ХҮДЭЛГЭГДЭНЭ

...ҮҮР. Манай колхо...р Агеевич Авдеевэй, ... Лукич Белых гэг... кукурузашадай звe... энэ жэлдэ гектарай ... 200 центнер ургаса ...орилго урдаа табин...hэн үгэдөө хүрэ... эдэнэр бүхы арга ...удаа хэрэглэнэ. ... өөрынгөө туhа... механизатор Ким Ар... Рябовтай суг тарил... газар дээрээ бүлүүр ... хүсөөр уhа халяа...hаар хоёр недели ... байна. Нүгөөдүү... габшагай хоёр hарын ... хойшоо иимэ ... хүдэлгэжэ ороо. ...рүүшын 50 гектар... тараагдаба. hаяар ... шэбхэ зөөгдэхөөр ...гдана. Иигээд энэ ...ридэ тусхай отряд ... юм. Хоёр hарын ... таряалан, сабшалан дээрэ 8 мянган тонно аргал шэбхэ зөөгдэхэ.

Мүнөө үедэ газар hайжаруулха габшагай хоёр hарын соносхогдоод байхада, хэхэ хүдэлмэри ехэ. Сабшалан бэлшээри хорёолхо hургааг, бахананууды бэлэдхэжэ, хэрэгтэй газартань зөөжэ байнабди.

Тарилгада хэрэглэгдэхэ үрэhэ хүрэнгэ бэлэн тоотой. Гансал горохой үрэhэн дуталдана. Иигээд үрэhэеэ хордожо захалхамнай.

Байгша ондо 250 гектар шэнэ газар хахалха зорилготойбди. Хахалагдаха энэ газарнай олдонхой. Тэндэ түрүүшын жэлдэ кукуруза таригдаха юм. Мүн 200 гектар бэлшээри үндэрhөөрнь hайжаруулха хүсэлэнтэйбди.

Уhалагдадаг газараа ашаг үрэ ехэтэйгээр хэрэглэхын түлэ тэхническэ болон тэжээлэй ургамалнуудые тариха, харууhалха, ургасыень суглуулха тусхай звенонууд эмхидхэгдэнхэй. Колхоздомнай кукуруза ургуулха 3 звено, хартаабхашадай — 3, куузику ургуулагшадай — 2, овощой — 1, луговодуудай 5 звено ажаллаха юм. Мүнөө эдэнэртэ хүдэлмэриин түсэб хүргэгдөөд, техникэ даалгагдажа, социалис уялгануудынь тодорхойлогдожо байна. Эдэнэр абаhан ургасынгаа зэргээр түлөөhэндэ хүртэхэ байна.

Тиигэжэ механизаторнууднай энэ жэлдэ гектар бүриhөө 15,7 центнер ороо hо таряа, тэрэ тоодо гектарай 16,3 центнер шэниисэ ургуулжа абаха уялгатай. Энэ уялгаяа дүүргэхэ аргатай. Газар шииг ехэтэй. Трактор, машинанууд заhатдажа, бэлэн болгогдонхой.

К. ПАВЛОВ,
Калининай нэрэмжэтэ колхозой ахамад агроном.

ТҮРҮҮ БРИГАДАДА

...н уулын хормойhоо ... ургашаа Икадай ха...ар үргэлжэ нэмжы...ойн тала дун сагаан ... хушагданхай, үбэлэй ... hажан дууража бай...гдэнэ.

...ай Ленинэй нэрэмжэ...озой хоёрдохи трактор...ан ажалай бригадын ...ан гээшэ. Тус бригада ...эн жэлдэ бүхы газарhаа ...й дунда зэргээр 20 ...р таряа хурлажа, тоог ... 61,8 мянган центнер ... буулгаад, гүрэндөө ... центнер таряа худалда...hөө хоёр дахин ехэ ...о Эхэ орондоо үгөө. Тии...нэр аймаг соогоо ...hэн социалис мүрысөөн...үү hүүри эзэлээ hэн.

...hан амжалтынгаа ... нёдондо тус бригадын ... Кубунчик Ёдошкие... ...нов Ажалай Улаан ... орденоор шагнагдаа юм. Мүн тус бригадада КПСС-эй обкомой, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, облпрофсоведэй дамжуулгын Улаан туг, 1500 түхэриитэй мүнгэн шан барюулагдаа.

— Энэ шагнал ганса намда бэшэ, харин бригадымнай бүхы таряашад, механизаторнуудта үгтэhэн шан гээшэ. Тиимэhээ энэ баяр бултанаймнай баяр болоно. Манда оньhон техникээ арбан хургандаа адли мэдэхэ болоhон хүнүүд олон. Бригадын үнинэй трактористнар Шанюшка Занаев, Александр Галсанов, Сергей Гармаев, Баяр Хабтатаев гэгшэд тракторaар газар хахалхадаа, сеялкэ шэрэжэ тарилга хэхэдээ гү, али комбайнаар ургаса хуряахадаа, — юрэдөө, ямаршье ажал хэхэдээ — үндэр бүтээсэ түйладаг, бүхы хүдэлмэреэ эрхим шанартайгаар дүүргэдэг, — гэжэ бригадир нүхэр Галсанов нүхэдөө магтан хөөрэнэ.

Мүнөө энэ бригадын механизаторнууд хабарайнгаа тарилгада түлэг бэлдэжэ, трактор, машинануудаа заhабарилжа, үрэhэ хүрэнгээ үшөө дахин сэбэрлэжэ, шанаржуулжа байна. Бүхы техникэнь гол түлэб заhабарилагдажа дүүрүүтэй. Үрэhэ хүрэнгэнь ехэнхидээ тарилгын hайн шанарта хүргэгдэжэ, дандаа нэгэдэхи, хоёрдохи классай болгогдонхой. Тэрэшэлэн эдэ үдэрнүүдтэ эндэхи механизаторнууд мэргэжэл шадабаряа дээшэлүүлжэ байна.

Юhэдэхи табан жэлэй тодорхойлхы, дүрбэдэхи жэлдэ бүхы таряалан дээрэhээ гектарай дунда зэргээр 20—22 центнерhээ доошо бэшэ ургаса хуряаха гэhэн социалис уялга абанхай.

Б. ДОНДУПОВ.

Хурамхаанай аймаг.

АЖАҺУУДАЛ ХАНГАЛГЫН ШЭНЭ БАЙШАН

ФОТОРЕПОРТАЖ

Улаан лентэ хайшалагдажа, хүн зоной ажаhуудал хангалгын байшан Улаан-Үдэдэ нээгдэбэ.

Городоймнай ажалшад энэ байшангай баригдажа эхилхэhээнь хүлеэдэг hэн. Мүнөө табан дабхар сагаан байшангай үүдэн нээгдээ. Ажалшадай ажаhуудалай эрилтэ хангаха шэнэ байшангай нээлгэдэ городоймнай хүн зон олоороо суглараба. Улаан-Үдын ажалшадай депутадуудай городской Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ В. П. Убеев улаан лентэ хайшалжа, сугларагшадые орохыень уриба.

Досоохи түхеэрэлгэ, таhалгануудаарнь эндэ орогшод ехэтэ hонирхоно, hайхашаана.

Хүнүүд бүхы дабхарнуудыень түргэхэн хаража дүүргэжэрхибэ хэбэртэй. Үhөө заhуулхаяа, дүрөө буулгахаяа ерэгшэд зөөлэхэн hуурinuudые эзэлнэ. Хубсаhаа сэбэрлүүлхэ, приёмнигоошье заhуулха дуратайшуул бии болонод.

— Юрэдөө, энэ томо гэр соотнай хэды хүн хүдэлхэ юм? Манай ямар эрилтэнүүдые хангажа шадаха гээшэб? — гэhэн олон тоото асуудалнуудта байшангай директор Т. Буркин харюу үгэжэ арайхан үрдинэ.

Байшан соо дүн хамта долоон зуугаад хүн хүдэлхэ, хойто жэлhээ найман зуу болохо юм ха. Иимэ олон хүдэлмэрилэгшэд юу хэхэ болоноб гэхэдэ, гутал, хубсаhа эсхэхэ, оёхо, эрэшүүлэй, эхэнэрнүүдэй үhэ заhаха, дүрэ буулгаха ба радио, фото, телемастернууд болоод бусад мэргэжэлтэд хүдэлмэрилжэ эхилээ.

Энэ байшан соомнай хүн зоной ажаhуудалай 300 шахуу янзын эрилтэ хангажа шадаха юм. Олонхи хүдэлмэридэнь оньhото түхеэрэлгэнүүд хэрэглэгдэнэ. Яаралтай хүнүүд хубсаhаяа химиин аргаар hахижа сэбэрлүүлээд, үмдөөд гараха аргатай.

Хүн зоной ажаhуудалай эрилтэ хангалгые улам hайжаруулха тушаа парти, правительствын табиhан зорилгын бодото дээрээ бэелүүлэгдэжэ байhаниие эндэ харанабди. Байшангай олон таhалга, дабхарнуудта ажаhуудалай хамаг эрилтэ сүм хангагдаха байна.

Д. ДЫЛГЫРОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ажаhуудал хангалгын шэнэ байшангай газаа түхэл.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

ЭКОНОМИЧЕСКА ЭРХИМ ҮРЭ ДҮНГЭЙ ТҮЛӨӨ

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Шанар һайнтай, бага гаргашатай продукци ехээр бүтээнгэ гаргаха гэһэн ниитэ нэгэн эрмэлзэлтэйгээр манай фабрикын коллектив хүдэлжэ байдаг юм. Иимэл үг зорилготойгоор түсэбтэ табан жэлэй тодорхойлхы жэлые эхилээбди. Энэ жэлдэ бэелүүлхэеэр абаһан социалис уялгамнай нилээд ехэ, харюусалгатайшье. Эдэ ехэ уялга, түсэбтэ даабари хүсэндэнь хүргэхэ тэмсэлые коммунистнууд толгойлно гэжэ тэмдэглэхэ дүүрэн эрхэтэйбди.

Манай фабрикын партийна организаци 134 коммунистнүүдэй бүридэнэ. Эдэмнэй бүхы ажаллажа байгаашадай 10 процентынь болоно. Тинхэдэ сэхэ үйлэдбэри дээрэ бүхы коммунистнуудай 85 процентнь ажаллажа байдаг. Иимэ байхалаараа үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхэ, коллективэй ажалда гүйсэтгэхэ нүлөө олгохо арга олгоно гэжэ тоолонобди. Тэрэл нүлөө улам үргэдхэхэ зорилго партбюро урдаа табидаг шуу.

Продукциин эрхим шанартай бүтээхэ, түүхэй эд болон али бүхы материал алмаха, арбалха, үйлэдбэрэе болбосон гүримөөр эрхилхэ — иимэл гол шэлэлтэйгээр хүдэлмэрэе ябуулдаг гэжэбди.

Доторойнгоо арга боломжонуудые гүйсэд хэрэглэхэ талаар харалга эмхидхэдэгбди. Энэ хэмжээ ябуулгые зүбөөр бэелүүлжэ шадаһанай ашаар манай предприятиин коллектив хэдэн мянган түхэриг алмаһан байха. Энэ ушарта арадай хинагшад олон дурадхалнуудые оруулһан юм. Тэдэнэр ажалай эмхидхэл һайжаруулха, хүнэй хүдэлдэг газар гүримтэй болгохо асуудалнуудта анхаралаа хандуулна, зарим машинануудые нарижуулан хубилгаха эрилтэ табина. Арадай хинагшад үсхэлээр 17 мянга шахуу түхэриг мүнгэн, мүн 2300 килограмм булад алмалта хэгдээ һэн. Коммунистнууд Л. С. Баланцина, В. А. Федоренко гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг бүлэгүүдэй ажал хэрэг бүришье магталтай.

Фабрикын арадай хинагшын бүлэгые партиин гэшүүн Н. К. Спиридонов олон жэлдэ толгойлжо ябана. Энэ нүхэр партбюрогой гэшүүн юм. Арадай хинагшын бүлэг болон үсхэлнүүдэй гэшүүдэй 31 коммунист һунгагданхай. Эдэнэр шалгалта ходо эмхидхэжэ, дутуу дундануудые элирүүлжэ, алмалта хэхэ, продукциин шанар һайжаруулха, элдэб юрэ бусын гаргашатай тэмсэхэ арга олгод хэбайдаг эдэбхитэйнэй бшуу.

Үйлэдбэри нарижуулан һайжаруулха асуудалда партийна организаци, коммунист бүхэн саг үргэлжын анхарал табиха байдаг гэжэбди. Энэ талаар үсхэлшэдые олон. Жэшээнь, Социалис Ажалай Герой, КПСС-эй гэшүүн Дарья Касьяновна Тумуровагай «Табан жэлэй даабарине дүрбэн жэл соо дүүргэхэб» гэһэн үүсхэл үргэн дэмжэгдэнхэй. Тинхэдэ КПСС-эй гэшүүн, түрүү буд нэхэгшэ З. Г. Ключникова «имагтал эрхим шанартай продукци бүтээе» гэһэн уряатайгаар фабрикынгаа хүдэлмэришэдтэ хандаа һэн. Нэгэшье метр голоһо гаргангүй самбэ нэхэхэ шэдэ улам олон болоно. Тэдэнэй тоодо А. Г. Поливанская, Е. П. Синицкая, Е. М. Емельянова, Т. А. Монастырская болон бусад олон нүхэд оролсоно. Сэмбэ нэхэгшэ Л. И. Королева дүрбэн жэлэй даабарине 1974 оной февраль һарада дүүргээ.

Урлан нарижуулагшадай, ухаалан зохеогшодой хүдэлөөе улам үргэдхэхэ хэрэг хадаа техническэ дэбжэлтэ хурдадхаха тэмсэлэй гол зүйлынь гэжэ партийна бюро тоолодог юм. Фабрикын урлан нарижуулагшадай 30 процентнь коммунистнууд. Нэхэлгын үйлэдбэриин начальник коммунист Н. К. Спиридонов 1973 ондо «Буряадай АССР-эй габьяата урлан нарижуулагша» гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэһэн бэлэй. Энэ оюун бэлигтэ мэргэжэлтэн хадаа жэл бүхэндэ урлан нарижуулгын 2—3 дурадхал үйлэдбэридэ заатагүй нэбтэрүүлһэн лэ байдаг гээшэ.

«РСФСР-эй габьяата урлан нарижуулагша» КПСС-эй гэшүүн токарь И. К. Иванов энэ хэрэгтэ эдэбхитэй хабаадалсадаг. Үнгэрһэн гурбан жэлэй туршада соо коммунистнууд И. М. Габитов, Н. Л. Арефьев, В. Л. Осипов арба арбан дурадхал оруулаад байна. Гадна манай фабрикада творческо 10 бригада бүридэжэл ехэ юумэ бүтээжэ байдаг юм. Тэдэнэй хүдэлмэридэ коммунистнууд А. М. Шалобало, Л. Н. Юрьева болон бусад гүү сэгээ шуналтайгаар хабаадалсадаг.

Олон коммунистнууд 1974 ондо бэелүүлхэ творческо өөрын түсэб харалганхай. Иимэ ажаллажа байдаг хүшэ. Партиин гэшүүн В. М. Ковалев ажалай түрүү дүй дүршэл хэрэглэжэ, буд нэхэлгын түхеэрэлгын зогсолгые эрид үсөөрүүлжэ, ажалайнгаа бүтээсые 5 процентээр дээшэлүүлхэ уялга абанхай. Тинхэдэ коммунист Н. М. Габитов «Ангара» гэжэ драпай шанарые Гүрэнэй тэмдэгтэ хүргэхэ зорилготой.

Коллективэй дунда социалис мүрысөө зүбөөр эмхидхэхэ, саашадаа улам нэмэжүүлхэ гүримшүүлхэ хэрэгтэ фабрикын партийна организаци анхаралаа онсо табиһаар. Тэрэнэй хүмүүжүүлхы үүргые дээшэлүүлхэ, ашаг үрэ ехэтэй байхые оролдонобди. Имагтал социалис мүрысөөнэй ачаар туһаар хэрэг улам олоорбол үйлэдбэриин хүтэлбэрилэгшэдэ эдэбхитэй хабаадаха аргатай болоно бшуу.

Үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхэ мүрысөө үүсхэлэн Фурмановскын буд нэхэлгын фабрикын мастерай туһалагша, Социалис Ажалай Герой В. А. Смирновой даадаг буд нэхэгшэдэй бригадын хэдэлгэ соо манай предприятиин 49 бригада мүрысэн ажаллана. Тинхэ зүүраа, жэшээнь, мастерай туһалагша А. И. Поповой хүтэлбэрилдэг комсомол-залуушуулай бригада али нэгэн шалгаанааар хүдэлмэридөө гаравгүй бригадынгыехэ. Тэдэнэй хүсэл дүүргэхэ гэһэн һайн сэдьхэлэй хэбдэлэл гарһан һэн. Тинхэдэ ажалай бүтээсые заашье доошонь оруулхагүй уялгатай.

Коллективайнгаа дунда социалис мүрысөө эмхидхэн дэлгэрүүлхэтээ хамта манай фабрика Ленинэй орденто Купавинска нарин сэмбын фабрикатай, Шэтын Камвольно-сэмбын комбинадтай, Свердловскын «Одежда» гэжэ оёдолой фабрикатай мүрысэдэг гээшэ. Иимэ мүрысөөн үйлэдбэриин ашаг үрэ, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, продукциин шанар һайжаруулха тэмсэлдэ угаа гүнзэгыгөөр нүлөөлдэг байна. Манай түрүүшүүл тэдэ предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэдтэй мүрысэдэг, ажалайнь түрүү дүй дүршэлтэй танилсадаг, тэрэнииень халан абажа, өөһэдтөө нэбтэрүүлхые эрмэлзэдэг юм.

Москвагай түрүү предприятинуудай үүсхэл дэмжэн, манай фабрикын коллектив 1974 ондо—юһэдэхи табан жэлэй тодорхойлхы, дүрбэдэхи жэлдэ үгтамжын түсэб абанхай. Тэрэ түсэбэй ёһоор болоходо, энэ жэлдэ продукци үйлэдбэрилэн гаргаха түсэб хоёр миллион түхэригөөр ехэ болгогдонхой, ажалай бүтээсэ 1970 онойхиһоо 30 процентээр, контрольно даабариһаа 20 процентээр дээшэлхэ зэргэтэй. Иимэ харюусалга ехэтэй зорилго манай коллектив урдаа табинхай. Энэл уялгаяа хүсэндэнь хүргэхын түлөө манай предприятиин коллектив хүсэл оролдолгоёо гаргаан ажаллажа байна.

Фабрикын дирекци, партбюро, фабком болон ВЛКСМ-эй комитет өөһэдынгөө ябуулдаг эмхидхэлэй, политическэ хүдэлмэриие юһэдэхи табан жэлэй түсэб болзорһоонь урид дүүргэхэ тэмсэлдэ зорюулланхай. Энэ ажал ябуулгада лекторнууд, политинформаторнууд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд бүгэдөөрэн эдэбхитэй хабаадалсана. Тобшолон тэмдэглэхэдэ, фабрикын үйлэдбэриие хүтэлбэрилэгшэ коммунист бүхэн ажалшадай дунда хүмүүжүүлгын ехэ хүдэлмэри ябуулна.

Ниитэ-политическэ хүдэлмэри ябуулхадаа, экономическа теориин болон партиин экономическа политикын гол шухала асуудалнуудые шудалха хэрэгтэ онсо анхарал хандуулагдана. Экономическа эрдэм шудалха алибаа һургуулиие фабрикын бүхы хүдэлмэрилэгшэд энэ табан жэлэй туршада дүүргэхэ ёһотой юм.

Предприятиин партийна организациин, бүхы коммунистнуудай ябуулжа байгаа эмхидхэлэй, политическэ хүдэлмэри хадаа фабрикын технико-экономическа үрэ дүн улам һайжаруулха, коллективэй абаһан социалис уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэхэ хэрэгтэ урагшатай һайнаар нүлөөлнэ гэжэ тэмдэглэхэ эрхэтэйбди. Юһэдэхи табан жэлэй үнгэрһэн гурбан жэлэй туршада текстильнэ промышленностиин предприятинуудай дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ манай фабрикын коллектив ходо илажа, хоёрдохи һуури нэгэтэшье алдаагүй гээшэ.

М. СЕМЕНЬКОВА,
Улаан-Үдын нарин сэмбын фабрикын партбюрогой секретарь.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй [Указ]

РЕСПУБЛИКЫН КОЛХОЗ БОЛОН СОВХОЗУУД[ТА] БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭ[Й] ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТ[А] ШАГНАХА ТУХАЙ

Хүдөө ажахын үйлэдбэриие хүгжөөхэ хэрэгтэ [...] туйлаһанайнь түлөө шэнэ, боро газар элдүүрил[...] лалгын 20 жэлэй ойтой дашарамдуулан, Бур[ядай] АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүнд[элэлэй] грамотаар иимэ ажахынуудые шагнаха:

Баргажанай аймагай Баргажанай совхоз.
Бэшүүрэй аймагай Бэшүүрэй совхоз.
Зэдын аймагай Ленинэй орденто Борьёогой со[вхоз].
Яруунын аймагай «Комсомольский» совхоз.
Кабанскын аймагай «Шергинский» совхоз.
Кабанскын аймагай Байгалай совхоз.
Кабанскын аймагай Кабанскын совхоз.
Хэжэнгын аймагай Чисаанын совхоз.
Хяагтын аймагай Хяагтын совхоз.
Түнхэнэй аймагай Саянай совхоз.
Хоринн аймагай Анаагай совхоз.
Хоринн аймагай Дээдэ-Тайлсын совхоз.
Зэдын аймагай «Октябрьский» совхоз.
Яруунын аймагай Яруунын совхоз.
Мухар-Шэбэрэй аймагай «Эрдэм» совхоз.
Мухар-Шэбэрэй аймагай «Знамя Ленина» кол[хоз].
Сэлэнгын аймагай XX партсъездын нэрэмжэтэ к[олхоз].
Улаан-Үдын аймагай «Искра» колхоз.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Прези[диумэй] Түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНО[В].

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Прези[диумэй] Секретарь В. ДУБРОВСК[ИЙ].

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1974 оной мартын 18.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй [Указ]

НҮХЭР Б. И. НИКОЛАЕВТА БУРЯАДАЙ АСС[Р-эй] ГАБЬЯАТА ЗООТЕХНИК ГЭҺЭН ХҮНДЭТЭ НЭ[РЭ] ЗЭРГЭ ОЛГОХО ТУХАЙ

Яруунын аймагта мал ажалые хүгжөөхэ ба ш[энэ] ро газар элдүүрилэн ашаглаха хэрэгтэ ехэ габ[ьяа] байһанайнь түлөө «Комсомольский» совхозой дир[ектор] байһан **Николаев** Базыр Иннокентьевичтэ Бур[ядай] **АССР-эй габьяата зоотехник** гэһэн хүндэтэ нэрэ [зэргэ] олгохо.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Презид[иумэй] Түрүүлэгшэ Б. СЕМЕН[ОВ].

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Презид[иумэй] Секретарь В. ДУБРОВСК[ИЙ].

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1974 оной мартын 18.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй [Указ]

ШЭНЭ БА БОРО ГАЗАР ЭЛДҮҮРИЛЭН АШАГ[ЛАХА] ХЭРЭГТЭ ЭДЭБХИТЭЙГЭЭР ХАБААДАҺА[Н] ХҮНҮҮДТЭ БУРЯАДАЙ АССР-эй ХҮНДЭТЭ Н[ЭРЭ] ЗЭРГЭНҮҮДЫЕ ОЛГОХО ТУХАЙ

Шэнэ ба боро газар элдүүрилэн ашаглалгын 2[0 жэ]лэй ойтой дашарамдуулан, энэ хэрэгтэ эдэбхи[тэйгээр] хабаадаһан, габьяатай байһан хүнүүдтэ хүндэтэ нэ[рэ зэр]гэнүүдые олгохо:

БУРЯАДАЙ АССР-эй ГАБЬЯАТА АГРОНО[М]

Перфильев Иван Прокопьевичто — Хэжэнгын [...] ажахын управлениин начальник.
Хозонхонов Виктор Торноевичто — Яруунын а[ймагай] «Комсомольский» совхозой директор байһан.

БУРЯАДАЙ АССР-эй ГАБЬЯАТА МЕХАНИЗА[ТОР]

Ангаев Жамсо Шараповичта — Түнхэнэй а[ймагай] Саянай совхозой тракторист.
Базаров Добжир Ринчиновичтэ — Яруунын а[ймагай] Яруунын совхозой тракторист.
Бишадаев Даша-Цырен Будаевичта — Хурамх[аанай] аймагай Дэрээнэй совхозой тракторна бригадын бр[игадир].
Будаев Балдан Болутовичта — Захааминай а[ймагай] Хамнинн совхозой тракторист.
Валеев Фаткрий Бариевичта — Сэлэнгын аймаг[ай Сэ]лэнгын совхозой тракторист.
Верещагин Анатолий Андрияновичта — Яру[унын ай]магай «Комсомольский» совхозой тракторист.
Гумпылов Дашажап Тапхаевичта — Хяагтын а[ймагай] «Дружба» колхозой тракторна бригадын бригадир.
Дондуков Баярта Жамсарановичта — Загарай[н айма]гай XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхозой отде[лени] эрхилэгшэ.
Доржиев Жигмит Жимбиевичтэ — Зэдын а[ймагай] Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой тракторист.
Дылоков Даши-Дондок Гыденовичтэ — Сэлэн[гын ай]магай XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой трак[торист].
Жамсуев Балдан-Доржо Чимитовичтэ — Улаа[н-Үдын] аймагай Ивалгын туршалга-үйлэдбэриин ажахы[н трак]торист.
Зверев Леонид Алексеевичтэ — Сэлэнгын а[ймагай] «Сельхозтехника» нэгэдэлэй экскаваторщик.
Поляков Иван Силиверстовичтэ — Бэшүүрэй а[ймагай] Охин-Булагай совхозой тракторист.
Ревенский Григорий Парамоновичто — Муха[р-Шэбэ]рэй аймагай «Заганский» колхозой механик-шалг[агша].
Санжижапов Чимит- Доржо Ринчиновичтэ — [Хэжэн]гын аймагай Худанай совхозой оньһожоруула[гшын] бригадын бригадир.
Суранов Семен Ивановичта — Кабанскын аймаг[ай Ка]банскын совхозой тракторист.
Эрдынеев Пурбо Шираповичта — Хоринн а[ймагай] Анаагай совхозой механик.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Презид[иумэй] Түрүүлэгшэ Б. СЕМЕН[ОВ].

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Презид[иумэй] Секретарь В. ДУБРОВСК[ИЙ].

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1974 оной мартын 18.

КПСС-эй райкомуудһаа мэдээсэнэ

ЭДЭБХИТЭДЭЙ СЕМИНАР

Манай аймагай түб Хурамхаан тосхондо профсоюзна эхин организацинуудай эдэбхитэдэй хоёр үдэрэй семинар боложо дүүрэбэ. Энэ семинар КПСС-эй райкомой бюрогой, облпрофсоведэй шиидхэбэреэр зарлагдаһан байгаа.

«1973 оной гүрэнэй түсэбүүдэй дүүргэлтын зарим тэды дүнгүүд болон аймагай ажалшадай 1974 ондо бэелүүлхэ зорилгонууд тухай» асуудалаар КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретарь К. Д. Дагбаев элидхэл хээ.

Профкомуудай ябуулдаг ниитэ-эмхидхэлэй, культурно-болбосоролой, хүмүүжүүлхы хүдэлмэри тухай партиин райкомой секретарь К. Н. Бадмаев, ажалай хуулиин зарим асуудалнууд тухай гүрэнэй эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой түрүүлэгшэ Г. П. Миронова гэгшэд элидхэл хэбэ.

Мүн облпрофсоведэй техническэ инспектор Г. Н. Каржеманов, гүрэнэй эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой ахалагша бухгалтер О. Г. Давыдова гэгшэд ажалай гүрим сахилга, социальна страховани тухай сугларагшадта хөөрэжэ үгөө.

Хурамхаанай совхозой профсоюзай рабочкомой тарян болон мал ажалай хүдэлмэрилэгшэдэй дунда социалис мүрысөө яажа эмхидхэдэг байһан тухай энэ ажахын рабочкомой түрүүлэгшэ М. Д. Доржиева дэлгэрэнгыгээр хөөрөө.

Соёл гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай райкомой түрүүлэгшэ Т. Д. Сундарон эдэбхитэдэй дунда ябуулдаг хүдэлмэридэ үгэеэ зорюулһан байна.

Б. ДАРМАЕВ,
КПСС-эй райкомой эмхидхэлэй таһагые даагша.

СЕКРЕТАРЬНАР ҺУРАЛСАНА

Захааминай аймагай партийна эхин организацинуудай секретарьнарай семинар боложо дүүрэбэ.

«Областной партийна XXVIII конференциин дүнгүүд болон аймагай коммунистнуудай бэелүүлхэ зорилгонууд тухай» асуудалаар КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретарь Н. Б. Михеев элидхэл хээ. Тэрэ малай үбэлжэлгын, хабарай тарилгада бэлэдхэлгын хэр ябажа байһан тухай дэлгэрэнгыгээр хөөрэбэ.

«Партийна эхин организацинуудай хамтын суглаанууд дээрэ абтаһан шиидхэбэринүүдэй хэр дүүргэлтэ боложо байһан тухай» КПСС-эй райкомой промышленна таһагые даагша Н. Т. Хабалов, «Захиргаанай ажал ябуулга хинаха эрхээ партийна эхин организацинуудай хэр бэелүүлжэ байһан тухай» Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай парткомой секретарь Р. В. Никитков, «Залуу коммунистнуудые хүмүүжүүлгэ тухай» КПСС-эй райкомой инструктор А. А. Каратаев гэгшэд элидхэл хэһэн байна.

Далахайн совхозой партбюрогой секретарь Б. Д. Балданов, Холтоһоной руднигай партийна организациин секретариин орлогшо А. Д. Давлетбаев, Зэдын вольфрам-молибдэнэй комбинадай парткомой партийна кабинедые даагша К. Е. Дубровский болон бусад захиргаанай ажал ябуулга хинаха, залуу коммунистнуудые хүмүүжүүлхэ талаар ябуулжа байһан хүдэлмэри тухайгаа хөөрэбэ.

И. ГРИГОРЬЕВ,
КПСС-эй райкомой эмхидхэлэй таһагые даагша.

ТҮРҮҮ МАЛШАН—ПАРТИИН ЗЭРГЭДЭ

Фёдор Бадмаевич Габанов манай аймагай түрүү малшадай нэгэн юм. Тэрэ нилээд удаан саг соо һарлагуудые харууһалһан, баян дүй дүршэлтэй болоһон мал адуулагша гэжэ аймаг, республика соогоо суурхадаг болонхой. Үнгэрэгшэ жэлдэ харууһалжа байһан 100 эхэ һарлаг үнеэн бүхэниһөө 86 тугал абажа, тобир тарганаар ондо оруулжа байна.

Тиигэжэ юһэдэхи табан жэлэй, шиидхэхы удха шанартай, гурбадахи жэлдэ дэлгэрһэн малшадай бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ илагшадай тоодо оролсожо, «1973 оной аймагай чемпион» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртөө һэн.

Үнгэрэгшэ зун холын хадалиг газарай бэлшээридэ һарлагуудаа адуулжа, тэдэнээ тобир тарган болгоһон байгаа. Тиимэһээ үбэлжэлгын хаһые яһала һайнаар үнгэргэжэ байна гэжэ тэмдэглэлтэй.

КПСС-эй ЦК-гай партида, совет арадта хандаһан Хандалгада харюу болгон, Федор Бадмаевич Ольга Соктоновна нүхэртэеэ дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялга абаад, тодорхойлхы, дүрбэдэхи жэлые бүри һайн амжалтатайгаар түгэсхэхые эрмэлзэн ажаллажа байна.

Фёдор Бадмаевич Габановые агуу Ленинэй партиин гэшүүндэ кандидадаар абаха гэһэн «Коммунизм» колхозой партийна эхин организациин хамтын суглаанай шиидхэбэриие КПСС-эй райкомой бюро һаяхан батална. Иигэжэ түрүү малшан Коммунис партиин хэрэгтэй хуби заяагаа холбожо, бүри һайнаар, габшагайгаар хүдэлхэ эрмэлзэлтэй байһанаа мэдүүлбэ.

Ц. ЦЫБДЕНОВ,
КПСС-эй райкомой таһагые даагша.

Ахын аймаг.

ШЭТЭ. Эндэхи харгынуудта Камска автозаводой грузовигууд шалгалта гарана. Хүйтэн уларилта энэ дайдада шэнэ автомобильнуудай бүхы оньһон түхеэрэлгэнүүд гүйсэд туршалга гаража байнхай. Түрүүшын туршалгын үедэ КамАЗ-ууд 40 градус хүйтэнэй үедэшье найдамтай һайнаар хүдэлхэ байһанаа гэршэлээ.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: КамАЗ-ууд Шэтын областиин харгыда.
ТАСС-ай фотохронико.

ҮРЭҺЭЕЭ ЭРТЭЭНҺЭЭ БЭЛДЭХЭ

Уриһ дулаанай заха үзэгдэжэ, хабарай тарилгын хүдэлмэриин халуун хаһын ойртожо байһые мэдүүлнэ. Үрэһэ хүрэнгэеэ эртээнһээ хордохо гээшэ тэрэниие тарилгада бэлдэхэ хүдэлмэриин нэгэ шухала хубинь болоно. Юуб гэхэдэ, үрэһые иигэжэ элдэб хоротонһоо, ургамалай үбшэниһөө һэргылээгүй һаа, ургасада ехэ хохидол ушаруулагдажа болохо бшуу.

Гуламняа, залаагай наршыха, ороһоной муудаха элдэб үбшэн үрэһөөр дамжан ургамалда ородог байна. Овощой, хартаабхын үрэһэ муугаар хордобол, мүн лэ олон янзын үбшэн ургасада шэлжэн ородог байха юм. Харин үрэһые хороор угаахада ургамал ямаршье үбшэндэ дайрагдасагүй байхаһаа гадна, ургасань дээшэлдэг. Үрэһые эртээ хордоходо, гансахан элдэб бури, үбшэн үгы хэгдэдэг бэшэ, мүн үрэһэнэй ургаха хүсые ехэ болгодог, шанарыень дээшэлүүлдэг гэжэ мартажа болохогүй.

Үрэһэеэ саг болзортонь, һайн шанартайгаар хордоһоной хэр ехэ ашатай байһые харуулһан нэгэ нимэ жэшээ дурдая. Хэжэнгын аймагай «50 лет Октября» совхоздо үнгэрэгшэ жэлдэ таригдаһан 935 гектар обёосой ургасые шалгажа үзэхэдэ, тэрэнэй 625 гектарайнь ургамалнууд 3-һаа 5 процент хүрэтэр гуламняатай байшоо. Тоолоод үзэхэдэ, энэ уршагһаа боложо, гектар бүриһөө 1 центнер ороһон алдагдаа бшуу. Иимэ ехэ гээлтые тоодо абангүй байхын аргагүй.

1973 оной обёосой ургасые шалгажа үзэхэдэ, 30 процентнь гуламняатай байгаа. Энэ юун дээрэһээ болоноб гэхэдэ, обёосой үрэһые тарихаяа байхадаа ртутьтай хороор хордоходо ямаршье аша үрэ үгөөгүй ха юм. Обёос мэтэ гадар хальһатай ургамалнуудые түргэн зуураар хордожорхиходо, хальһан доро байдаг гуламняагай үрэ хосордоггүй гэжэ шэнжэлэгдэнхэй. Тиимэһээ обёос, ешмээнэй үрэһэ эртээр, март һараһаа оройтуулангүйгөөр гранозанаар хордохо эрилтэ табигдана. Хэрбээ ажахынуудай энэ хүдэлмэреэ саг соонь хээгүй байгаа һаань, тарилга хэхэһээ 3—4 хоног урид тэрэниие формалинаар угаажа, һүүлдэрнь брезентээр хушажа хальһанайнь нэбтэртэр байлгаад, хатааха шухала. Энэмнай хүшэр хүндэ, гаргаша ехэтэй ажал болоно.

Тэрэшэлэн шэниисын, хара тарянай үрэһые тарилга хэхэһээ урид, 2—3 неделиһээ оройтуулангүйгөөр хордохо шухала болоно. Шииг ехэтэй үрэһэнэй гарасые муудуулхагүйн тулада тэрэниие тарилга хэхынгээ урда тээхэнэ хороор угаахада зохид. Ургамал бүхэниие хордоходоо, нормыень нарин нягтаар сахиха, хорыень ехэдүүлжэ гү, али багадуулжа болохогүй.

Үрэһые һайнаар заһагдаһан тусхай машинаар хордохо хэрэгтэй. Ороопо ашаалдаг гү, али бэшэшье элдэб машина, түхеэрэлгэнүүдые энэ хүдэлмэридэ хэрэглэжэ болохогүй. Үнгэрэгшэ жэлдэ Кабанскын аймагай Байгалай, Кабанскын совхозууд, Улаан-Үдын аймагай «Искра» колхоз, «Заветы Ильича» совхоз болон бэшэшье ажахынууд ороһо ашаалдаг машинаар үрэһэеэ хордоһон байха юм. Энэ ариг сэбэрые сахиха талаар огто хоригдоһоһоо гадна, үрэһэн һайнаар хордогдоногүй ха юм.

Огородой ургамалнуудай үрэһэнэй үбшэндэ абтасагүй байхынь тулада тэрэниие тарихынгаа урда тээ хороор угааха шухала. Жэшээлхэдэ, марганцовокисла калиин нэгэ процентнэ холисодо помидорой үрэһэ 30 минутын туршада байлгаад, һүүлээрнь уһаар угааха хэрэгтэй. Хатааһанайнгаа удаа нэгэ килограмм үрэһэндэ 8 грамм хүртэхөөр ТМТД-гээр хордоходо болоно. Мүн үгэрсын үрэһэ хордоходоо нэгэ килограммда 4 грамм ТМТД хүртэхөөр хараалдаг. Морхообой үрэһые 52 градус халуун уһан соо 10 минутын туршада байлгаад, хүйтэн уһанда зайлажа хүргэдэг юм. Үгышье һаа, 80 процентнэ ТМТД хороор (нэгэ килограммда 8 грамм хүртэхөөр) хордохо. 48—50 градус халуун уһан соо капустын үрэһэ 20 минутын туршада байлгахада һайн. Үгышье һаа, 80 процентнэ ТМТД-гээр хордоходо (нэгэ килограмм үрэһэндэ 8 грамм хоро холихо) болохо.

Овощой багахан үрэһэ ТМТД-гээр хордохо гэбэл, хинигүйгөөр бүглэгдэһэн амһарта соо (яб таглагдаһан баанха гү, али нягтаар нэхэгдэһэн бүдөөр оёгдоһон мэшээг соо) хэжэ, хордохо байна. Тинхэдээ баанхын гү, али мэшээгэй хахад соо үрэһэеэ хээд, тааараха хэмжээнэй хоро нэмэжэ, нэгэ жэгдээр хоротоёо худхалдахын тулада 5 минутын туршада һэжэрхэ. Ехэ үрэһые тусхай машинаар хордодог юм.

Хартаабхые бури, хорхойдо эдюулжэ муудуулхагүйн тулада тэрэниие тарихынгаа урда тээ 80 процентнэ ТМТД-гэй 3—3,5-процентнэ суспензеэр гү, али 50 процентнэ ТМТД-гэй 5 процентнэ суспензеэр хордохо шухала.

Ртуть болон бэшэшье химическэ хороор үрэһэ угаахадаа, аюул усалһаа хүнүүдэй бэеэ хамгаалха гүримые наринаар сахиха хэрэгтэй. Колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд хороор үрэһэ угааха үедэ саг үргэлжэ хүдэлхэ хүдэлмэришэдые тэндэ табиха ёһотой. Медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдэй шалгалта гараһан, аюул усалһаа бэеэ хамгаалха гүрим шудалһан, бэеын элүүр энхые хамгаалха хэрэгсэлнүүдээр гүйсэд хангагдаһан хүн энэ хүдэлмэридэ табигдаха ушартай.

А. БУРТОНОВ,
ургамалнуудые хамгаалха Буряадай республиканска станциин начальник.

ТҮРҮҮ ҺУУРИ ЭЗЭЛ[...]

РСФСР-эй Министрнүүдэй Совет болон ВЦСПС сельскэ ба поселково Соведүүдэй хоорондо дэлгэрһэн бүхэроссин социалис мүрысөөнэй 1973 оной дүнгүүдые хаража үзөөд, Буряадай АССР-эй Баргажанай аймагай Уланай сомоной Соведые илажа гараба гэжэ тэмдэглэһэн байна.

Уланай ажалшада[й] путадуудай сомоной [Со]вет нютагайнгаа [...] хүгжэлтэдэ хуб[и] ехээр оруулжа, амжалтануудые [...] һандаа дамж[...] Улаан туг ба 5000 [тү]риг мүнгэн шанда [хүртэ]бэ.

А. ПО[...]

УЛААН-ҮДЫН АЙМАГТА

ШЕФҮҮДЭЙ БЭЛЭГ

Партиин XXIV съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, промышленна предприятинуудай коллективүүд хүдөөгэй ажалшадта ехэхэн туһаламжа үзүүлнэ. Иигэжэ хото городой хүдэлмэришэд алтан таряа ургуулдаг тариашадтай, сагаан эдеэ билтаруулдаг малшад, һаалишадтай нягта холбоо байгуулна.

«Восход» колхозой һаалиин фермын коллектив һү ехээр һаадагаараа аймаг соогоо суурхажа, түрүү һууринуудай нэгые эзэлнэ. Эндэхи һаалишад жэлһээ жэлдэ үнеэдэйнгээ ашаг шэмэ дээшэлүүлнэ, һааһан һүнэйнгөө шанар һайжаруулна. Үнгэрэгшэ жэлдэ Доодо-Жэрэмэй һаалишад бүхы һүеэ нэгэдэхи, хоёрдохи классай шанартайгаар гүрэндэ худалдаһан байна. Иигэжэ эрхим шанартай һүнэйнгөө түлөө тэдэнэр нилээд ехэ мүнгэн олзо колхоздоо оруулаа. Үнеэдые харууһалха, һааха зоотехническэ дүрим наринаар сахиһанайнгаа, малайнгаа байра ариг сэбэрээр байлгаһанайнгаа ашаар һаалишад нимэ амжалта туйлана. Нёдондо туйлаһан эрхим үрэ дүнгөө энэшье жэлдэ алданагүй. Һү гүрэндэ худалдаха байгша оной түрүүшын кварталай түсэб мүнөө дүүргэгдээд байна.

Жэл бүри үнеэд олошорно, тиимэһээ фермэдэ ажалладаг һаалишад, малшадай тоо нэмэнэ, залуушуул олоороо хүдэлхэеэ иишэ ерэнэ. Фермын коллективэй эрилтэ хангахын тулада соёлой гуламта — болбосон түхэлтэй улаан булан бариха шухала хэрэгтэй болоо һэн. Тиихэдэнь колхозой правлени улаан булангай шэнэ байшан бариха гэжэ шиидхэбэ.

Энэ талаар туһаламжа үзүүлхыень шефүүдтээ — Зүүн Сибириин түмэр замай Улаан-Үдын отделениин 17-дохи дистанциин коллективтэ ажахын хүтэлбэрилэгшэд хандаба. Шефүүд энээниие халуунаар дэмжээ һэн. Тэдэнэрэй туһаламжаар шлак, цемент холижо шудхаһан уужам һаруул байшан богонихон болзор соо бодхоогдобо.

Һаяхан энэ байшан ашаглалгада үгтэжэ, малшадые ехэтэ баясуулба. Гоё һайханаар шэмэглэгдэһэн улаан булан барижа үгэхэһөө гадна, шефүүд радиоприемник һаалишадта бэлэглэһэн байха юм.

АВТОМАТ-ТЕЛЕФОН ТОДХОГДОБО

Аймагай колхоз, совхозуудта автомат-телефонуудай тоо жэл бүри олошорно. Мүнөө долоон ажахы иимэ телефонуудтай болонхой.

«Авангард» колхоздо 50 номертой станци ашаглалгада үгтэбэ. Бригада, фермэнүүд, гараж, МТМ, һургуули болон колхозой хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэдэй гэртэ телефон оруулагдаба. Үнгэрэгшэ жэлдэ «Искра» колхоз өөрын автомат телефоной станцитай болоо.

Иигэжэ аймагай ажахынууд холын бригада, фермэнүүдтэеэ нягта холбоотой болоно.

ШАНДА ХҮРТЭБЭ

Олохон ажахынуудай һаалиин фермэнүүдэй коллективүүд 1973—1974 онуудай үбэлжэлгэдэ эрхим һайн бэлэдхэлтэй орохын түлөө мүрысөөндэ шалгаржа [...]

Аймагай һаалиин фермын коллективүү[д] «Искра» колхозой ни[...] (даагшань С. Ф. Г[...]) «Байгал» гэжэ һура[...] ажахын (даагшань А. Г. [Е]молаев), «Авангард» кол[хозой] (даагшань И. З. Груди[нин]) «Дружба» колхозой (даа[гшань] С. В. Давыдов), Ивалгы[н тур]шалга-үйлэдбэриин аж[ахын] (даагшань Д. Б. Баль[...]) фермэнүүд КПСС-эй об[комой], республикын Министрнү[үдэй] Соведэй болон облпрофсо[ведэй] мүнгэн шанда хүртэбэ. [...] фермэнүүдэй коллектив[үүд] тус бүридэнь 200 түхэ[риг]шан барюулагдаа.

А. НАГАСЛАЕВ.

ДЕПУТАДУУД—ҮЙЛЭДБЭРИИН ТҮРҮҮШҮҮЛ

Советүүдэй хүдэлмэри

Манай сельскэ Советэй дэбисхэр дээрэ «Родина» колхоз оршодог юм. Энэмнай аймагай томохон ажахынуудай нэгэн болоно. Энэ ажахы газар тарялан эрхилхэ талаар аймаг дотороо түрүү зэргэдэ ябана. Тиихэдэ эбэртэ бодо мал, хони ба гахай үсхэбэрилхэ, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ талаар хабал hайн дүнгүүдтэй.

Ажахын үйлэдбэриин ямараар хүгжэжэ байhан тухай олон тоо, баримтануудые дурдамаар. 1970 ондо колхозой бүхы тарьялангай гектар бүриhөө дунда зэргээр 14,5 центнер тараан хуряагдаhан байбал, үнгэрэгшэ жэлдэ 19 центнер абтаhан байна. Колхозой үнинэй механизатор С. Н. Капустинай ударидадаг тракторно-тараан ажалай бригадын гэшүүд нёдондо 1255 гектар тарьялангай га бүриhөө 23,5 центнер ургаса абаа hэн. Тиигэжэ энэ бригада аймаг дотороо түрүү hуури эзэлhэн байна. Эдэ бүгэдын ашаар табан жэлэй түрүүшын гурбан жэлэй туршада гүрэндэ ороохо таряа худалдаха түсэбтэ даабаряа бэелүүлэнхэй.

Колхозой главна агроном Фекла Сергеевна Ворона газар тарьялангай үрэжэл дээшэлүүлхэ хэрэгтэ үнэн зүрхэнhөө оролдон, эдэбхи үүсхэлтэйгээр ажалладаг байна. Энэмнай хүдэлмэрэе hайнаар мэдэдэг, механизаторнуудай ажал шадамар бэрхээр эмхидхэдэг, дүршэл ехэтэй агроном юм. «Аймагай агрономуудай дундаhаа ажалша бэрхэнь хэн бэ?» гээд Хяагтын аймагай ямаршье хүнhөө асуугаа hаатнай: «Родина» колхоздо хүдэлдэг нүхэр Ворона гээд удаан бодонгүй харюусаха байха. Тиимэhээл манай колхоз газар тарьялангаа hайнаар эрхилжэ, аймаг дотороо алдаршаа ха юм.

Ажахын главна агроном Фекла Сергеевна Ворона Таширска сельсоведэй депутадаар hунгагданхай. Сельскэ Советэй гүйсэдхэхэ комитедэй гэшүүнээр hунгагдаhан энэ нүхэр колхозой механизаторнууд болон бүхы тарьяашадай дунда социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ, тэрэниие ёhотоор хүтэлбэрилхэ, дүнгүүдыень саг соонь согсолжо, олон түмэндэ ойлгуулха хэрэгтэ оролдосо ехэтэйгээр хандадаг юм. Арадай зарасын арюун уялгануудые нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын тула бүхы hанаагаа табижа ябадаг байна.

Сельскэ Советэй депутат Степан Калистратович Степанов колхозой хоёрдохи отделениие эрхилэгшээр ажаллана. Нүхэр Степанов хүдөө ажахын үйлэдбэридэ үни удаан саг соо ажаллажа, дүй дүршэлөөр баян болоhон хүн. Тиимэhээ газар тарьялангаа, мал ажалаа зүбөөр эрхилжэ, хүдөө ажахын продукци ехээр, хямда сэнтэйгээр абадаг болохын тула ехэ оролдожо байдаг юм. Энэ отделениин хонишод түл абалгаар, нооhо хайшалалгаар колхоз соогоо хододоо түрүү hуури эзэлдэг байна. Степан Калистратович депутадайнгаа уялга дүүргэхэ хэрэгтэ оролдосотойгоор хандажа. hунгагшадай дунда ехэ хүдэлмэри ябуулжа байдаг юм.

Ажахын хартаабхашадай звеное даагша Василий Александрович Максимов сельсоведэй депутадаар нёдондо hунгагдаа hэн. Энэ нүхэрнай дүй дүршэлөөр баян механизатор юм. Звеногой гэшүүдэй ажал шадамараар эмхидхэдэг, ургасын хойноhоо ёhотой hайнаар харууhалдаг, газараа hайса элдүүрилхын тула оролдодог байна. Түсэбтэ табан жэлэй шиидхэхы удха шанартай жэлдэ энэ звеногойхид гектар бүриhөө 180 центнер хартаабха хуряажа, аймаг соогоо алдаршаа. Сельсоведэй депутат, үнинэй механизатор Геннадий Петрович Тимофеевэй үбсүүндэ Ажалай Улаан Тугай орден яларна. Энэ нүхэр эрхим ажалайнгаа түлөө Эхэ оронойнгоо үндэр шагнал хайрада хүртэhэн юм.

Софья Платоновна Тимофеева, Анна Иннокентьевна Климова, Северина Вениаминовна Агафонова, Назира Гатухаевна Семенова ба Михаил Дмитриевич Куранов гэгшэд колхоз соогоо хүндэтэй болоhоор үнинэй. Тэдэнэр хамтын ажалда ханамжатайгаар хандажа, hайн үрэ дүнгүүдые туйлахаhаа гадна, ниитын хүдэлмэридэ эдэбхи үүсхэлтэйгээр хабаададаг байна. Тэдэнэр ямаршье сагта хүндэ туhалхаар бэлэн байдаг. Тиимэл хадань эдэ нүхэдтэ хүнүүд элдэб асуудалаар хандажа, таатай hайн зүбшөөл абадаг заншалтай болонхой. Эдэнэр бултадаа манай сельскэ Советэй депутадаар hунгагдаhан байна.

Софья Платоновна Тимофеева hаалишанаар хүдэлжэ, колхоз соогоо, мүн бүхы аймагтаа алдаршанхай. Энэ нүхэр нёдондо үнеэн бүриhөө 2705 килограмм hү hаажа, аймагай hаалишадай дунда дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ гурбадахи hуури эзэлээ hэн. Тэрэниие мал ажалай ёhотойл мастер гээд нэрлэхэдэ алдуу болохогүй.

Нүхэр Тимофеева — эдэбхитэй депутадуудай нэгэн мүн. Тэрэ сельсоведэй культурно-ажаhуудалай комиссиин гэшүүнээр hунгагданхай. Депутадайнгаа энэ уялгые урагшатай hайнаар дүүргэжэ, тосхоной соёл-гэгээрэлэй, худалдаа наймаанай эмхинүүдэй хүдэлмэри хинан шалгалсадаг, дутагдалнууд тушаань сельсоведэй гүйсэдкомдо мэдээсэжэ байдаг. Сельсоведэй сессиин болоходо, ажахыда дайралдадаг энэ тэрэ дутагдалнууд тушаа эриид сэхээр хэлэжэ, тэдэниие усадхаха хэрэгтэ өөрөө эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг байха юм. Софья Платоновна Тимофеева үшөө колхозой арадай хиналтын бүлэгэй гэшүүнээр hунгагданхай.

Манай сельскэ Советэй депутадуудай дунда хамтын ажалда хам оролсожо, ажалай үндэр бүтээсэ туйладаг хүнүүд олон. Ажалдамнай зарим нэгэн дутагдал үгы гэжэ хэлэхын аргагүй. Ниитын гурим сахиха, худалдаа наймаа эмхидхэхэ хэрэг нилээд дутагдалтай байhаар. Зарим депутадууд ажалдаа эдэбхи багатайгаар хандана. Тиимэhээ депутадуудай эдэбхи үүсхэл улам саашадань бадаруулжа, Советэй саг үргэлжын комиссинуудай хүдэлмэри нарижуулан hайжаруулжа, түсэбтэ табан жэлэй даабаринуудые болзорhоонь урид дүүргэхэ хэрэгтэ олон түмэниие ударидан ябаха зорилго сельсоведэй гүйсэдком урдаа табина.

И. КЛЮЧЕРЕВ,
Таширска сельсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ.
Хяагтын аймаг.

Политическэ эрдэм шудалагшадта туhаламжа

ИНТЕРНАЦИОНАЛЬНА ШЭНЖЭТЭЙ СОЁЛ ГЭГЭЭРЭЛ

Манай Буряадаймнай автономито республикада «Арадуудай хани барисаа» орден барюулагдаба.

Совет арадуудай аха дүүгэй хани барисаа, харилсаа бэхижүүлхэ хэрэгтэ, экономическа, социально-политическэ, культурна байгуулалтада республикын ажалшадай ехэ аша габьяа байhанайнь түлөө, мүн Совет Социалис Республикануудай Союзай табин жэлэй ойн дашарамдуулан, энэ орден барюулагдаба. Бүхы союзна болон автономито республиканууд, автономито областьнууд болон национальна округууд энэ орденоор шагнагдаhан байна.

Союзна болон автономито республикануудта, автономито областьнууд болон национальна округуудта энэ шан олгогдоhон ушар бүхы совет арадуудай нэгэдэлые, тэдэнэй аха дүү ёhоной хани барисааные, Советскэ Союзай Коммунис партиие тойрон, тэдэнэй нягтаар жагсаhан, ленинскэ национальна политикын илан мандаhые тодорхой гэршэлэн харуулба.

«Арадуудай хани барисаан болбол манай сэгнэшэгүй ехэ баялиг, совет хүн бүхэнэй зүрхэ сэдьхэлдэ hайнаар, хүндэтэйгөөр сахигдаха социализмын туйлалтануудай нэгэн мүн. Бидэнэр, совет хүнүүд, энэ хани барисаагаа нюдэнэйнгөө сэсэгы мэтээр ходоодоо хамгаалхабди» гэжэ СССР-эй 50 жэлэй ой тухай хэhэн элидхэл соогоо КПСС-эй Центральна Комитедэй Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев тэмдэглэhэн байна.

Ленинскэ национальна политикые манай партиин бэелүүлhэнэй ашаар богонихон болзор соо экономическа болон соёл болбосоролой айхабтар ехэ хубилалтанууд гаргагдажа, Агууехэ Октябриин урда тээ үгытэй ядуу национальна захa хизаарнууд хүгжэлтэ түгэс экономикэ, эрхим зэргын соёл культуратай нютагууд болоод байна. Эдэнэй нэгэниинь Буряадай Совет Социалис Республика мүн.

50 жэлэй туршада Буряадай АССР-эй промышленна үйлэдбэриин хэмжээн 936 дахин ехэ болоо. Мүнөө республикымнай промышленность жэлэй туршада 1 миллиард 200 миллион түхэригhөө үлүү сэнтэй продукци гаргана. Манай эндэхи предприятинуудай гаргадаг продукцинь Советскэ Союзай 80 область, хизаар болон республикануудта, мүн саанахи 50 гаран оронуудта эльгээгдэнэ.

Арадай ажахын хүгжэлтын үндэhэ hуури дээрэ буряад арадай соёл культура хурдан хүгжэнэ. Мүнөө республика доторнай дүрбэн дээдэ hургуули, хорин гурбан техникум хүдэлнэ, тэдэндэ табан мянгаад хүн hурасана.

Республика доторнай эрдэмэй эмхи зургаанууд байгуулагданхай. СССР-эй Наукануудай академиин Сибириин таhагай филиал эмхидхэгдээ. Энэ филиалда, республикымнай бусад эрдэм шэнжэлгын эмхи зургаануудта, дээдэ hургуулинуудта 1700 гаран эрдэмтэд ажаллана. Тэдэнэй дунда наукын доктор, эрдэмэй талаар зуугаад кандидадууд болоно.

Манай республикын ажалшадай соёл болбосоролой ургэлтые үшөө ямар жэшээгээр гэршэлнэб гэхэдэ, мянган хүн бүхэндэ 1100 хэhэг газета, журнал захигдана. Буряад арадай соёл болбосоролые хүгжөөхэ хэрэгтэ буряад болон ород драмын театрнууд, оперо болон балетын театр, радио болон телевидени элитэ ехэ хуби оруулна.

Үнгэрэгшэ жэлдэ буряад литература болон искусствын үдэрнүүд Москвада, Свердловскдо ехэ амжалтатайгаар үнгэрөө бэлэй. Энэ ушар удхаараа социалис, түхэл маягаараа национальна буряад соёл культурын ехээр хүгжэhые гэршэлэн харуулба.

Орон дотороо хүгжэнги совет общество байгуулаад байhан үедэ соёл культурын ямар шэглэлтэйгээр саашадаа хүгжөөгдэхэ байhан тухайда зарим тэдысэ тогтон хэлэхэ хэрэгтэй болоно.

Имагтал социализм лэ манай ороной бүхы арадуудта, тэрэ тоодо буряад арад зондошье эрдэм мэдэрэлээ, соёл культураяа хэмжээлэшэгүй ехээр дээшэлүүлхэ арга зам олгожо үгэhэн байна. Энээниие огто мартажа болохогүй.

Культурна революци бэелүүлhэнэй ашаар энэ социалис соёл культура манай орон дотор, мүн буряадай республика доторшье байгуулагдаа бэлэй. Хүдэлмэришэн ангиин научна үзэл бодол, гол эрмэлзэл баримталдаг марксизм-ленинизм гээшэ энэ шэнэ социалис соёл культурын үндэhэ hуури болжо үгэhэн байна. Партийна ёhо журам, революционно гуманизм, совет патриотизм болон пролетарска интернационализмын үзэл бодол хэлбэришэгүйгөөр баримталдаг үнэхөөрөө арад зоной соёл культура хүн түрэлтэнэй түүхэдэ анха түрүүлэн манай орон дотор байгуулагдаhан юм.

Мунхаг үзэл номнодог, хүн түрэлтэнэй оюун бодолой баялигые тоодоггүй маоистнуудай баримталдаг «пролетарска культурна революци» гэдэгэй үнэхөөрөө соёл культурын революцида, марксизм-ленинизмын hургаал заабарида тон харша байhые Совет орон дотор, тэрэшэлэн аха дүүгэй социалис бусад оронууд доторшье бэелүүлэгдэhэн соёл культурын революциин дүй дүршэл гэршэлэн харуулба.

Мүнөө бэелүүлэгдэжэ байгаа научно-техническэ революци болбол коммунизм тээшэ манай ороной дабшаха замые улам хурдадхажа, бүхы соёл культурын хүгжэлтэдэ туйлай ехэ нүлөө үзүүлнэ.

Научна эрдэм мэдэрэл хаа хаанагүй дэлгэржэ, марксизм-ленинизмын суртал бодол совет хүн бүхэнэй оюун ухаанай бодото шэмэг болоhон ушар совет обществын соёл культурын хүгжэлтын мүнөөнэй шатын онсо шэнжэ болоно.

Хүдэлмэришэн анги, колхозно тараашад болон совет интеллигенци хоорондоо нягта холбоотой болонхой, хото, хүдөө тосхон, ухаан бодолой ажал бар хүсэнэй ажал хоёрой хоорондохи илгаа үгы боложо, гүрэн түрынгөө хэрэгые хүтэлбэрилгэдэ бүхы ажалшад эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг боложо байна.

Хүгжэнги социалис общество дотор ажаhуугаа бүхы үндэhэ яhатанай түхэл маягаараа национальна, удхаараа социалис соёл культурын hалбаран бадаржа, бэе бэедээ нүлөөлжэ, бэе бэеhээ уламжалан баяжажа байhанай ашаар совет обществымнай духовно ажабайдал интернациональна шэнжэ шанартай боложо байна.

Олонациональна социалис соёл культурын бэе бэедээ ойро дүтэ болохо ябадалда агууехэ ород хэлэн туйлай ехэ үүргэ дүүргэнэ. Энэ хэлэмнай манай ороной арадуудай хоорондоо харилсаха, хани холбоогоо бэхижүүлхэ саг үргэлжын найдамтай зэбсэг болонхой.

Манай ороной олонациональна арадуудай соёл культурые улам хүгжөөхэ хэрэгтэ Советскэ Союзай Коммунис партиин хүтэлбэрилхы үүргэ улам бүри дээшэлнэ. Юуб гэхэдэ, хүгжэнги социалис обществын духовно баялигуудые зохёон байгуулха, арад зоной соёл культурые хүгжөөн дэбжээхэ ябадал нилээд орёо, хүшэр хэрэг мүн болоно. Энэ харюусалгата зорилтые үнэхөөрөө научна суртал — марксизм-ленинизмын hургаалаар зэбсэгжэhэн лэ парти шадамараар шиидхэхэ байна. Гэхэ зуура Советскэ Союзай Коммунис парти гээшэ эгээл иимэ парти мүн болоно.

КПСС болбол соёл культурын эмхи зургаануудай ажал ябуулгые саг үргэлжэ гүнзэгыгөөр шэнжэлэн, соёл культурын ажал ябуулгашадай саашадаа ургаха, творческо ажалдаа амжалта туйлаха хэрэгтэнь али болохо туhаламжа үзүүлдэг гээшэ.

Партийна хүтэлбэрилгын гүн гүнзэгы удхань юуб гэхэдэ, амжалта түгэсөөр манай орон дотор коммунизм байгуулха хэрэгтэ совет обществын бүхы духовно ажабайдалые зорюулан хүгжөөнэ. Энэ ушарые соёл гэгээрэлэй, литература болон искусствын, наука болон техникын талаар орон доторнай туйлагдаhан амжалтанууд элитэ ехээр гэршэлэн харуулна.

Наука болон техникын талаар хоёр социальна обществын хоорондохи мүрысөөндэ социализмын hураггүй булюу арга боломжотой байhые Совет ороной дабажа гараhан түүхэтэ зам тодорхойлжо үгэнэ. Гэхэ зуура, соёл культураяа хүгжөөхэ талаар капитализмые социализмын холо ахижа гараhаниинь хэндэшье мэдээжэ.

Арба мянган хүн бүхэндэ хүртэсын талаар инженернүүд болон врачнуудай тоогоор дэлхэй дээрэ манай орон үнинэй нэгэдэхи hуури эзэлдэг болонхой. Бүхы дэлхэйн эрдэмтэдэй дүрбэнэйнь нэгэ хубинь манай орон дотор ажалладаг юм. Манай Буряадай автономито республикые абажа үзэхэдэ, 10.000 хүн бүхэндэ хүртэсын талаар студентнүүдэй тоогоор Англи, Франци, Баруун Германи, Итали болон бусад хүгжэнги капиталис гүрэнүүдые ахижа гараhан байна.

Совет хүн гээшэ эрдэм мэдэрэлэйнгээ, хүмүүжэлэйнгээ талаар капиталис оронуудай хүн зонhоо жэшээлэшэгүй булюу, дээгүүр байна. Эрдэм hургуули шудалха, соёл культурын эрдэни зэндэмэни бэедээ шэнгээхэ эрмэлзэл совет зоной үдэр бүхэнэй тон шухала эрилтэ болонхой.

Гэхэтэй хамта, совет хүн бүхэниие эрдэм hургуулитай, соёл культуратай болгохо зорилгоор, мүн хэдэ хэдэн гол шухала асуудалнууд, тэрэ тоодо политическэ, экономическа болон үзэл бодолой, хүмүүжүүлгын асуудалиууд орон доторнай шиидхэгдэхэ зэргэтэй болоно. Ушар иимэhээ Советскэ Союзай Коммунис партиин XXIV съезд болбол манай ороной социально-экономическа бүхы ажабайдалай, тэрэ тоодо социалис культурые саашадань хүгжөөхэ, совет духовно дэбжэлтые гүйсэд бүрин хангаха хэмжээнүүдые тодорхойлhон байна.

Партиин хараалhан эдэ хэмжээнүүдэй орон доторнай мүнөө бодотоор бэелүүлэгдэжэ, манай хүгжэнги социалис общество дотор эрдэм гэгээрэлэй, соёл культурын дам саашадаа дэбжэжэ, обществын духовно баялигай улам ургажа байhые үдэр бүхэндэ хаража, үзэжэ байнабди.

Ц. МИТЫПОВ,
түүхын эрдэмэй кандидат.

Хоёр Улаан тугта, Улаан Одоной ордента Ульяновска дээдэ танкова командна училищида В. И. Ленинэй нэрэ үгтэhөөр 50 жал болобо. Олохон элитэ совет полководецууд энэ училищи дүүргэжэ гараhан байха. Тус училищи дүүргэhэн 70 гаран хүнүүд Советскэ Союзай Геройнууд болонхой. Мүнөө үеын, 70-аад онуудай курсантнууд өөhэдынгөө аханар ба эсэгэнэрэй алдарта хэрэгые үргэлжэлүүлнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: курсант-танкистнууд дайшалхы бэлэдхэлэй үедэ.

ТАСС-ай фотохроника.

hАЙН ШАНАРТАЙГААР

Хяагтын нэхэлгэ-ээрэлгын фабрикын коллектив түсэбтэ табан жэлэй гурбадахи жэлдэ оролдосотой hайнаар хүдэлжэ, ажалай ехэ амжалта туйлаhан байгаа. Эндэхи хүдэлмэришэд жэл соо продукци худалдаха даабаряа болзорhоонь холо урид дүүргэhэн юм. Эндэ дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ фангова цехэй коллектив эрхимлэнэ. Инна Фёдоровна Крыловагай ударидадаг энэ коллектив үнгэрэгшэ жэлэй түсэбhөө гадуур 5 мянган түхэригэй продукци худалдаhан байна.

Фабрикын ажалшадай дунда социалис мүрысөө hайнаар эмхидхэhэнэй ашаар ажалай иимэ ехэ амжалта туйлагдаа гээд онсолон тэмдэглэмээр. Эндэ «табан үдэрэй даабарие дүрбэн үдэртэ» гэhэн уряа доро социалис мүрысөөн дэлгэржэ, бүхы хүдэлмэришэд хабаадалсана.

Оёдолшон Клара Бондаренко ажалай түрүүшүүлэй зэргэдэ ороhоор үнинэй. Энэ нүхэр абаhан уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө ехэ оролдосотойгоор хүдэлнэ. Тиигэжэ халаан бүриин даабари ходоодоо 120—125 процент дүүргэдэг байха юм. Бүтээгдэhэн продукциинь шанар саг үргэлжэ hайн байдаг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: оёдолшон Клара Бондаренко.

А. СУРМАЧАЙ фото.

АРАДАЙ hУНГАМАЛНУУД

ЗОНОЙ НАЙДАЛДА ХҮРТЭГШЭ

Улаан-Үдын ажалшадай депутадуудай городской советэй депутат Матрёна Ероновна Тулохоновада хүн зон элдэб асуудалаар хандадаг байна.

Тулохонова хүн бүхэниие анхаралтайгаар шагнажа, асуудалнуудтань дүүрэн харюу үгэхые оролдодог, эрилтэ захилыень дүүргэхые эрмэлзэдэг юм. Иимэл хадаа нүхэр Тулохонова hунгагшадтаа хүндэтэй, тэдээндээ тон хэрэгтэй хүниинь боложо шаданхай.

Мүнөө тэрэ Улаан-Үдын трикотажна фабрикын туршалгын лабораториин начальнигаар хүдэлнэ. Энэ лаборатори соо хүнэй үмдэхэ гоё hайхан хубсаhан урлан зохёогдодог юм.

Зүгөөр Тулохонова гансата лабораториин эрхилэгшэ болоогүй юм. Энэ хүрэтэр ажалайнь харгы ута байгаа

1956 ондо арбадахи класс дүүргэмсээрээ трикотажна фабрикада оёдолшоной hурагшаар абтаад, уданшьегүй уран бэрхэ оёдолшон болоо hэн. Тиихэдэ «Социалис мүрысөөнэй отличник» гэhэн түрүүшын значогоор шагнагдаа бэлэй. Арбаад жэл оёдолшоноор хүдэлөөд, тэрэ цехэйнгээ начальнигаар томилогдоо hэн. Энэ тушаалда хүдэлжэ байхадаа «Социалис мүрысөөнэй отличник» гэhэн значогоор хоёрдохёо шагнагдаhан юм.

Тэрэ 1969 ондо фабрика соогоо туршалгын түрүүшын лаборатори эмхидхээ, тэрэ сагhаа хойшо энэ лабораторидо дүн хамта элдэб хубсаhанай 150-аад модель зохёогдон бүтээгдэжэ, хубсаhан боложо оёгдоhон байна.

— Энэ жэлдэ хубсаhанай 25 шэнэ модель урлан зохёохо түсэбтэй hаа, тэдэнэйнгээ зургааень февраль hарада бүтээжэ, оёдолшодто үгөөд байнабди, — гэжэ Матрёна Ероновна хөөрэнэ.

hайн түхэл шэнжэтэй хубсаhанай шэнэ модельнүүдые үйлэдбэридэ олоор нэбтэрүүлhэндэнь 1971 ондо Тулохоновада «Буряадай АССР-эй габьяата урлан нарижуулагша» гэhэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдоhон ушар дээрэ хэлэhэн үгэнүүдыемнай дүүрэн гэршэлнэ.

Депутат Тулохонова хүн зоной ажаhуудалай эрилтэ хангаха талаар саг үргэлжын комиссиин гэшүүн hэн тула городой столово, ателье, ажаhуудалай эрилтэ хангаха комбинадууд болон бусад эмхи зургаануудай хүдэлмэри шалгалсадаг байха юм.

hаяхан химиин аргаар хубсаhа сэбэрлэдэг ательенүүдэй хүдэлмэридэ бии байhан олон дутагдал элирүүлэгдэhэн байна. Тодорхойлон хэлэбэл, социалис мүрысөөн мууса ябуулагдадаг ба зарим ательенүүдтэ огто эмхидхэгдээгүй байха юм. Ательедэ үгтэhэн хубсаhан шанар муутайгаар сэбэрлэгдэнэ, ажалай газарта ариг сэбэрые hулаар сахиха ушар үшөөл дайралдана. Саг үргэлжын комиссиин хэhэн хүдэлмэриин ашаар мүнөө эдэ дутуу дунданууды усадхаха хэмжээнүүд абтажа байнхай.

—Үнгэрэгшэ hарада Улаан-Үдын Октябрьска районой зарим больницын хүдэлмэри шалгаа hэмди, элирүүлhэн юумэн тухайгаа тодорхойгоор бэшэжэ, тэндэхи райсоведэй гүйсэдкомдо хэмжээ абахыень үгөө hэм, — гээд Тулохонова хэлэбэ.

— Саашанхи түсэб тухайгаа хөөрэжэ үгыт? — гэжэ асуухадам, Матрёна Ероновна ойро зуура бодолгото болоод:

— Арад зонойнгоо ажаhуудал hайжаруулалсаха зорилго минии энэ наhанай түсэб гэжэ hанагшаб, — гэжэ харюусаа бэлэй. Иимэ түрүү хүндэ арад зомнай найдадаг, иимэл хүниие өөрынгөө депутадаар hунгадаг байнал даа.

Д. ДЫЛГЫРОВ.

АШАГ ОЛЗОТОЙ АНГАЙ ФЕРМЭ

«Байкалец» колхозой үйлэдбэриин гол hалбари загаhа олзоборилго болодог. Колхоз үбэл, зунгүй ехэнхидээ Байгал дээрэ, мүн намарай үедэ гол, нуурнуудаар агнуури хэжэ, загаhа ехээр олзоборилжо, гүрэндэ тушаадаг юм. Энэ hалбаринь ехэ ашаг олзо үгэдэг болонхой.

Гэбэшье, хэдэн жэлэй саада тээ колхозой правлени ба партийна организаци хирпиисэ болон избёосхо үйлэдбэрилхэ, барилгын модо хюрөөдэжэ гаргаха, ангай фермэ эмхидхэхэ асуудал колхознигуудайнгаа урда табиhан байгаа. Энээниинь колхозой гэшүүд ехээр hайшаажа, халуунаар дэмжээ бэлэй. Тиигэхэшье ёhотой байгаа. Эдэ туhалагша hалбаринууд нэмэлтэ ехэ олзо доход үгэхэhөө гадна, наhатай боложо ябаhан хүнүүдтэ, илангаяа гэрэй эзэн эхэнэрнүүдтэ ажал хүдэлмэри олгуулха байгаа бшуу.

Тиигэжэ Нестериха hуурин шадар 1968 ондо ойн нэгэ соорхойдо ангай фермын байра баригдажа, эндэ үнэтэй сэнтэй үнгэтэ арhатай 600 норко холо газарhаа асарагдаа hэн. Эндэхи газар үзэсхэлэнтэ гоё, харгы замhаа холо, үнгэ бүриин мододой дунда байhандаа эдэ hэргэг ба шэрүүн абари зантай ан үсхэбэрилхэдэ ехэ таатай байгаа.

Түрүүшын жэлнүүдтэ ангай фермын хүдэлмэридэ олон бэрхэшээлнүүд ушарагдаа. Ан үсхэбэрилхэнь адууhа мал харууhалhанда адли бэшэ ха юм. Тиимэhээ ан үсхэбэрилхэ мэргэжэлтэй хүнүүдэй үгы дээрэhээ тэдэниие зүбөөр эдеэлүүлхэ ба харууhалха, ороондо оруулха ба түрүүлхэ хүдэлмэри ехэ хангалтагүй байжа, норконууд олоор гарзалдаг, өөдэтэй түл үгэдэггүй байгаа. Энээн дээрэhээ боложо, колхоз ангай фермэhээ ашаг олзо абаха бэшэ, харин түрүүшын гурбан жэлдэ гарзада ородог байгаа.

Гэбэшье, колхозой правлени ба партийна организаци эхилhэн ажалаа үрэ дүнтэйгөөр эрхилхын түлөө ехэ оролдолго гаргажа, эмхидхэлэй болон ниитэ ойлгуулгамжын хүдэлмэри ан үсхэбэрилэгшэдэй дунда ябуулаа. 1971 ондо ангай фермые даагшаар дүй дүршэлтэй ветеринарна врач Дмитрий Васильевич Лошкарев томилогдоо. Тэрэнэй hамган Лидия Семеновна Лошкарева ангай фермын зоотехнигээр хүдэлмэрилжэ эхилээ. Фермые ашагтайгаар эрхилхын тула шухала асуудалнуудые шиидхэхэ байhаниие hайн мэдэрhэн мэргэжэлтэд нэн түрүүн фермынгээ материальна баазые бэхижүүлхэ ба кадрнуудые шэлэн абажа, ан үсхэбэрилхэ зоотехническэ онол аргада hургаха хүдэлмэри эмхидхэжэ захалаа. Эдэ холын хараата асуудалнуудые шиидхэхэ хэрэгтэнь тэдэндэ колхозой правлени, партийна ба профсоюзай организацинууд ехэ туhаламжа хүргэжэ, уданшьегүй ангай фермын байранууд шэнэдхэгдэн баригдаа. Фермэдэ ажаллаха ан үсхэбэрилэгшэд томилогдожо, тэдэнэй дунда зоотехническэ hуралсал эмхидхэгдээ hэн.

Ан үсхэбэрилэгшэдэй оролдосотой ба эдэбхи үүсхэлтэй ажалай ашаар фермын үйлэдбэридэ ехэ хубилалта болоо. Норконуудые hайн байрануудта байлгажа, тусхай рационой ёhоор эдеэлүүлхэ, тэдэниие саг дарыдань ороондо оруулжа, hайнаар түрүүлхэ хүдэлмэринүүд эмхидхэгдээ. Мүн тэжээлэй кухни хүсэд оньhожоруулагдажа, хүдэлмэришэдэй ажал хүнгэдхэгдөө. Эдэ бүгэдэ hайн үрэ дүнтэй байгаа.

1971 оной эсэстэ колхоз ангай фермэhээ түрүүшын 60 мянган түхэригэй олзо доход абажа, ан үсхэбэрилгэдөө бүри ехэ анхарал хандуулдаг болоо. 1972 ондо ан үсхэбэрилэгшэд бүри ехэ ашаг олзотойгоор ажаллаа. Тэдэнэр тэрэ жэлдэ колхоздоо 141 мянган түхэригэй сэбэр олзо оруулаа бшуу. Юhэдэхи табан жэлэй шиидхэхы гурбадахи жэлдэ колхозой ан үсхэбэрилэгшэд бүри hайн амжалта туйлаа. Тэдэнэр эхэ норко бүриhөө 4,3 гүлгэ абажа, гүрэндэ норкын эрхим шанартай 6570 арhа худалдажа, 152 мянган түхэригэй сэбэр олзо оруулаа.

Ажалай иимэ hайн амжалта ажалша бэрхэ хүнүүдэй гараар ба тэдэнэй оролдолго, шадабаряар туйлагдаа. Фермын коллективэй дундаhаа ан үсхэбэрилэгшэд Александра Прокопьевна Любовникова, Александра Константиновна Шадрина, Татьяна Даниловна Зверькова, Мария Андреевна Любовникова болон бусад ажалай эрхим жэшээ харуулжа, үйлэдбэриин түрүү зэргэдэ ябана. «Байкалец» колхозой ан үсхэбэрилэгшэд юhэдэхи табан жэлэй тодорхойлхы, дүрбэдэхи жэлдэ ехэ зорилго табинхай. Тэдэнэр табан жэлэй эсэстэ норкын 10 мянган арhа гүрэндэ худалдахаар хараална.

О. РАДНАЕВ.
Баргажанай аймаг.

„Буряад үнэндэ“ бэшэhэнэй hүүлээр

„Сагай эртэдэ шамдахал хэрэгтэй“

Иимэ гаршагтай шалгалтын бригадын материал манай газетын 1973 оной декабриин 23-ай номерто толилогдоо hэн. Бэшүүрэй аймагай «Сибирь», Хёлгын совхозуудта хүдөө ажахын техника, зэр зэмсэгүүд муугаар хадагалагдана, тэдэниие заhабарилга тэсэшэгүйгөөр унжагайруулагдана. «Сибирь» совхозой главна инженер М. А. Разуваев техникэ хадагалха, зүбөөр ашаглаха асуудалда анхаралаа багаар хандуулна. Дзержинскиин нэрэмжэтэ, Бодонгуудай совхозуудта, мүн XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхоздо машина, техникэ удаан заhабарилагдана гээд тэндэ шүүмжэлэгдэhэн байгаа

«Тус материал соо хэлэгдэhэн баримтануудые шалгажа үзэхэдэ, булта зүб гэжэ элирүүлэгдэбэ. Аймагай ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд болон главна инженернүүдэй зүблеэн дээрэ техникэ заhабарилха тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдээ. Техникэ хадагалха, ашаглаха хэрэгэй хангалтагүй байhанай түлөө «Сибирь» совхозой инженер И. В. Колниковто донгодолго, энэл совхозой главна инженер М. А. Разуваевта hануулга соносхогдоhон байна. Бодонгуудай совхозой, XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхозой машинно-тракторна мастерскойнуудые даагшанар М. М. Иванов, Г. Р. Раднаев гэгшэдтэ баhал донгодолго соносхогдоhон юм. Хүдөө ажахын бүхы техникэ, зэр зэмсэгүүдые заhабарилха хүдэлмэри түргэдхэхэ талаар зохихо хэмжээн зүблеэн дээрэ абтаба» гээд КПСС-эй Бэшүүрэй райкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр А. В. Пластинин редакцида мэдээсэбэ.

Дээдэ болон тусхай дунда һургуулинуудта абаха шэнэ дүрим

1974 ондо дээдэ һургуулинууда ба техникумүүдтэ абаха дүримые СССР-эй дээдэ болон тусхай дунда һуралсалай министерство баталба. ТАСС-ай корреспондентын гүйлтаар СССР-эй дээдэ болон тусхай дунда һуралсалай министр В. П. Елютин студентнүүдые абаха дүримые элирхэйлжэ үгэбэ.

— Оронойма 833 дээдэ һургуулинуудта 4,7 миллион хүн һурална. Эрдэм техникын зогсоошогүй хүгжэлтэ хадаа мэргэжэлтэдэй бэлэдхэлэй шанарые саг үргэлжэ һайжаруулхал байхые баадхана бшуу. «Орон доторхи дээдэ һуралсалые сайшаадаль һайжаруулха хэмжээнүүд тухай» КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоол дээдэ һургуулиин худалмэрилэгшэдэй анхаралые имагтал энэндэ хандуулна ха юм. Совет дээдэ һургуули, — гэжэ тэрэ тогтоол соо хэлэгдэнэ, — студентнэрые шэлэжэ мэргэжэлэйнь талаар научна хүнэгэы бэлэдхэлтэй, практическа шадабаритай болгожо гаргаха ёһотой, мүн олоһон эрдэмээ ерээдүйнгөө хүдэлмэридэ тэдэнэр хэрэглэжэ шадаха зэргэтэй.

Мүнөө жэлдэ һургуулида абаха дүримэй шухала талануудынь тэрэ задаша уяхэ. Ерээдүйнь мэргэжэлдэ дүтэ гү, али бэшэ гү гэжэ оролгын шалгалтын предмедүүдые хубаадаг гурим һаа арсаһан ушар, дунда эрдэм олгоһон документ соонь табигдаһан сэгнэлтэнүүдые конкурсын үедэ харалдаа абалсадаг болоһон ушар хадаа бэлэдхэл һайтай залуушуулые абаха хэрэгтэ туһатай болоо гэжэ дүршэл харуулна.

Дүрим соо бии болгогдоһон шэнэ хубилалтанууд хадаа техникум болон техническа мэргэжэл олгодог дунда һуралсалай училищануудые дүүргэшэдтэ мүн лэ хабаатай. Тэдэнэр хадаа дээдэ һургуулиин үдэшын гү, али заочно таһагуудта гансата орожо шадаха юм. Урдань энээнэй түлөө практическа худалмэриин стаж шэрдэгдэг байһан һэн. Иимэ абитуриентнүүд түрүүшын ээлжээндэ абтаха эрхэтэй болоо гэжэ тэмдэглэжэ шухала.

һургуулиина алтан гү, али мүнгэн медальтайгаар дүүргэшэд, тиихэдэ техникум болон техническа мэргэжэл олгодог дунда һуралсалай училищануудые дүүргэхэдэ, эрхим гэһэн диплом гү, али аттестат абагшад оролгын нэгэ шалгалта бариха, бэшэлгэн гү, али аман шалгалта барихынь абалгын комисси тодорхойлхо юм. «Эрхим» гэһэн сэгнэлтэ абаа һаа, абитуриент институтда абтаха юм. Хэрбээ доогуур сэгнэлтэ абабал, бусад шалгалтануудаа бултынь тушааха болоно.

Дунда һургуулида дүүргэжэ, дээдэ һургуулида шалгалта тушаагаад, абтангүй үлэһэн залуушуул тушаа дүрим соо нэмэлтэ бии. Үлаадахн жэлнүүдтэнь дээдэ һургуулида ороходоо тиимэ хүбүүд, басагад хэды жэл болоһон байнаб, гэжэ дахин 6 һараһа хоошо бэшэ стажтай байха ёһотой.

Оролгын шалгалтын программанууд баталагдаа. Тэрэн соо ехэшэг хубилалта үгы. СССР-эй түүхын программа бага зэргэ үргэдхэгдөө. Абитуриентнүүд һуралсалай ерэхэдээ, үг хэлэжэ, шэнжэлэл хэжэ шадаха һэргээ анхаралда хандуулагдаха.

Техникумүүдтэ болон училищануудта абаха дүрим баталагдаа. Тэрэ дүримүүд хубилагдаагүй шахуу. Имагтал техническэ мэргэжэл олгодог дунда һуралсалай училищануудые дүүргэхэдэ, эрхим гэһэн диплом абагшад тушаа зарим тэды нэмэлтэ бии. Тэдэнэр дунда һургуулиин медалингар шэнги, техникумэй гүйсэд дунда эрдэмтэй хүнүүдые абадаг таһагуудта конкурсын шалгалтагүйгөөр ороходо эрхэтэй болоно.

Р. АХМЕТОВ.
(ТАСС).

«Республиканска нэгэдэхи интернат һургуули дүүргэжэ гарагшадые зандшалта уулзалга-үдэшэдөө урина....»

Иимэ соносхол жэл бүхэндэ газетэнүүдтэ уншахадаа, үнгэрэн ошоһон бага, эдир наһаяа һанаад орхидогби.

Дайнай һүүлээрхи хүндэ хүшэр жэлнүүдтэ һандарһан ахалхгаа байгуулжа байха үедөө Эхэ оромнай биднэндэ, үхибүүдтэ, айхабтар ехэ анхарал хандуулдаг байгаа. Заводуудай, фабрика, шахтануудтай хамта интернат һургуулинууд баригдаа. Тэндэ гол түлэб дайнда унаһан фронтовигуудай үхибүүдые, үншэн хүүгэдые абадаг һэн. 1946 ондо Улаан-Үдэ хотодо Буряад дунда һургуули (хожомоо № 1 интернат һургуули) нээгдээ һэн.

1949 ондо энэ интернат һургуулида Буряад ороной олон ондоо аймагуудһаа долоон жэлэй һургууи дүүргэжэ суугаараа бэлэйбди. Заримашуулнай бүри буруугай бэлэшээриһээ гараашьегүй зон бэлэй.

Богдановна Буреева, Еремей Багдуевич Балтахинов, Дмитрий Петрович Егоров болон бусад багшанарнай биднэние эрдэмдэ һургаха, хүмүүжүүлхэ гэжэ үнэн зүрхэнһөө оролдоо. Тэдэнние бидэ мүнөө бэшэ баясхалантайгаар дурсан һананабди.

Үни холын зүүдэн мэтэ, үхибүүн наһамнай! Түрүүшын эрмэлзэл ба хүсэлнүүд... Мүнөө бидэ инаг дүратайгаар түрэл һургуулияа, багшанараа дурсанабди. Ажабайдалай орёо бэрхэ замаар дабшахадаа, мүнөөшье биднэнэр бэе бэеэ мартаагүй, уулзалга тухай газетэ-

табрина Шалтыкова гэгшэд биологиин эрдэмэй кандидатууд болонхой.

Манай һургуули дүүргэгшэд республикынгаа ажахын алишье һалбарида худэлмэрилжэ байна. Угаа олон зон багшанар болонхой. Тэза ба Тая Михеевануул, Ага Гармаева, Де-

пэ. Коля Нохноев, Дагба Дашинимаев, Бальжинима Цырендондоков гэгшэд мэргэжэлтэ инженернүүд болонхой. Володя Цыдыпов, Виля Сункуев, Андрей Бартаев, Володя Ильинов болон бусад авиационно заводто амжалтатайгаар ажаллажа байна. Зина Хишиктуева, Чимит Санжиева, Лида Зобанова, Буда Будаев, минии дүү Галя врачнар болонхой. Дамба Пурбуев республикын габьяата артистын хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртөө.

ҺАЙН ДАА, ТҮРЭЛ ҺУРГУУЛИМ!

Буряад һургуулиин үгы һаань, иимэ һайн багшанарай байгаагүй һаань, манай олонхимнай дээдэхэ байха, дундашье һургуулигүй үлэхэ байгаа ха юм. Үнэхөөрөөшье, тэрэ үедэ байра байдал ехэл хүшэр хүндэ байгаа. Гэбэшье манай һургуулиинхид ондоо һүүлэйнүүдтэ орходоо нэгэ бага һайн байдалтай байгаа. Пэгэтаһалга соо 20—25 хүн үнтадагшье һаа, хамтын байдалтай болоно ха юм. Мүн тэрэ үедэ эгээл шухалаиь, үдэртөө гурба дахин миинтэр эдээлүүлдэг һэн. Баһа үдэшэндөө шэнэ хубсаһа, хатар танцд болодог һэн. Ахалагша классай һургагшад, хүмүүжүүлэгшэд наадануудые эмхидхэдэг бэлэй. Пётр Балданович Балтахинов мандолина абаад, хамтын байрын коридор соо гарадаг һэн гээд элэр һанагшаб. Мандолиныш үгэжэм доро хатар болодог бэлэй.

Түрэл һургуулим! Хэды олон эдир зүрхэнүүдые нэгэдүүлээ гэхэшьбии! Ажал хүдэлмэридөө айхабтар дуратайгаар үхибүүдые хүмүүжүүлхэ, эрдэмдэ һургаха хэрэгтэ бухы хүсэ шадалаа зоришуулһан багшанарнай биднэй хүнэй зэргэ хүн болохо хэрэгтэмнай хэды ехээр оролдоо! Елена Глебовна Протасова, Валентина Иннокентьевна Иванова, Хандама Дугаровна Дамдинова, Яков Аронович Подашев, Агнил

да уншахадаал, түрэл һургуули тээшэээ, багшанар тээшээ тэгүүлнэбди.

Эгээл дуратай багшаяа, Елена Глебовна биднэр хээдэшье мартахагүйбди. Тэрэ биднэдэ биологи заадаг һэн, мүн манай классай хүтэлбэрилэгшэ бэлэй. Худөө нютагуудһаа суралһаан олон ондоо үхибүүдые хүмүүжүүлхэ, эрдэмдэ мэдэсэтэй болгохо гэһэн хүшэр хүндэшье, хүндэтэйшье үүргэдэ Елена Глебовна үнэн зүрхэнһөө хандадаг һэн. Би тэрэнэй хэшээлнүүдые угаа һайнаар һанадагби. Үхибүүдтэ даалгабари үгэхэдэ, хүн бүхэнэй өөрынгөө һанаагаар, өөрынгөө хэбэ-маягаар даалгабари үгэдэг һэн. Дарвин, Мичурин, Вильямсын һургаалнуудые ойлгосотойгоор, һонирхолтойгоор бидэндэ заадаг бэлэй. Тиимэһээ биолог болохо дуратай зон манай дунда олон һэн. Үнэхөөрөөшье, мүнөө Лиза Санжиева, Эза Сократова, Ок-

кабрина Бухаева гэгшэд түрэл һургуулидаа худалжэ байна. Республиканска шангай лауреат, Буряадай арадай поэт Николай Дамдинов, уран зохёолшод Солбон Ангабаев, Цырен Галанов гэгшэд нэрэнүүд мэдээжэ болонхой. Олон хүн эрдэмэй кандидадууд. Тэдэнэй тоодо Гунга Туденов, Карл Мохосоев, Даша Цыбиковэ, Юрий Мункоев, Клара Ракшаина, Саша Бунаев, Володя Цыбикдоржиев, Юра Митупов, Вася Батоцыренов болон бусад. КПСС-эй Улаан-Үдын Советскэ райкомой 1-дэхи секретарьяар Сергей Булдаев, Николай Михеев КПСС-эй Захааминай райкомой 1-дэхи секретарьяар, Ким Албашеев КПСС-эй Яруунын райкомой 1-дэхи секретаряар худалжэ байнад. Батомунко Очиров, Володя Нимаев (Чимитович), Володя Нимаев (Бадмаевич) гэгшэд совет-партиина ажалда ядаһан

Манай һургуули дүүргэгшэдэй угаа олон зон хүдөө нютагуудта ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд, агрономууд, ветеринарнууд, механизаторнууд, промышленна предприятинуудай, ой модоной ажахынуудай худалмэрилэгшэд. Манай һургуули дүүргэгшэд дунда Совет Армиин офицернүүдшье бии.

һургуули дүүргэһэн сагһаа манай хойноо хэдышье жэл үнгэрөө һаань, биднэр түрэл һургуулитаяа нягта холбоотой зандаабди. Жэл бүхэндэ уулзалга үнгэрүүлдэг заншалтай болоо. Эдэ уулзалгануул дээрэ бидэ мүнөө үеын һургагшадта өөһэдынгөө ажал тухай, мэргэжэл тухай хөөрэдэгбди. Эдэ хөөрэлдөөнүүднай түрэл һургуулидаа һургагшадай үгэһэн тоосоон мэтэ болодог.

«Һургуулиин вальс» зэдэлнэ. Баяр баясхалантай биднэнэр хүгжэмэй аялга доро хатаралданабди.

Ж. ДАШИНИМАЕВ,
Улаан-Үдын авиазаводой инженер.

Гана хадаа тропическа Африкын колониальна дарлалтаһаа гараһан эгээл түрүүшын гүрэнүүдэй нэгэн. Эрхэ сулөөтэ республикын хүтэлбэрилэгшэд эгээл түрүүшын үдэрһөө экономическа гээгдэлһээ гараха, ядуу түлөөр, эрдэм номгүй, мунхаг харанхы байдалые усадхаха зорилго табиһан байна. Энэ түсэбүүд Кофи Буснагай хархис засагай үедэ аюулда ороһон байха юм. Гэбэшье 1972 оной январьһаа И. Ачампонг гэгшэ засагаа абажа, национальна эрхэ сулөөтэ байдалые бэхижүүлжэ эхилэнхэй.

Мүнөөдэрэй Гана хадаа бухы континент дээрээ колониализм үгы хэхын түлөө тэмсэжэ байдаг гүрэнүүдэй зэргэдэ бата һуурия эзэлэнхэй. Гана Советскэ Союз хоёрой хоорондо нүхэр ёһоной харилсаа холбоон байгуулагданхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Гвинейн тохойн эрьедэхи эгээ томо портнуудай нэгэн болохо Такоради порт причалнууд дээрэ.

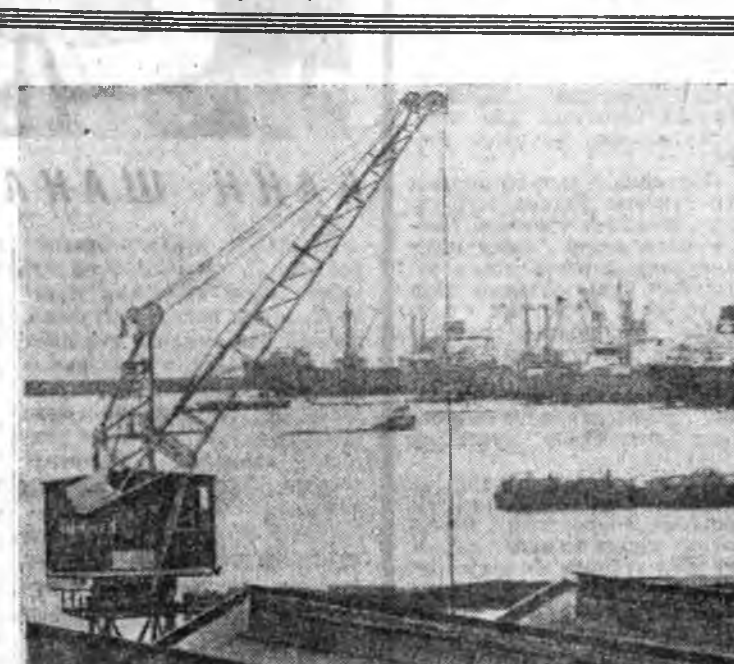

ТАСС-ай фотохронико.

Хилын саанаһаа

·телефон·телеграф·радио

ЛЕНИНСКЭ ПОЛИТИКЫН ИЛАЛТА

Шэнэ газар элдүүрилэн ашаглалгын 20 жэлэй ойдо зорюулагдажа, Алма-Атада болоһон байрай суглаан дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгэ дэлхэйн хэблэлэй анхарал татаваар.

Совет ороной худөө ажахын байдалые, сашаадань хүгжөөлгын хэрэгые Л. И. Брежнев тон зүбөөр, эрдэм ухаанай туйлалтануудай үндэһөөр сэгнэбэ, мүн уласхоорондын байдалай гол шухала асуудалнуудые марксис ёһоор шэнжэлжэ гээд Венгриин «Мадьяр хирлап» газетэ тэмдэглэнэ.

Шэнэ газарай түлөө илалта тэмсэл КПСС-эй холын хараа болоогүй байһые зэрэгтэ хэйһэн гэршэлнэ, — гэжэ «Работническо дело» бэшэнэ. — Советскэ Союзай бүхы үндэһэ яһатадай түлөө нэгэдэжэ хабарладагтайгаар шэнэ газар элдүүрилгэ социалис интернационализмын бодото бэеэлэлэй эрхим жэшээ болоно».

Шэнэ газар элдүүрилэн ашаглалга — Советскэ Союзай бухы арадуудай хани барисаан, харилсан туһалалга тухай ленинскэ политикын илалта болоно гэжэ «Жиче Варшавы» газетэ сэгнэнэ. Иимэ асари ехэ программые бодото дээрэнь бэелүүлгэ — социалис байгуулалтын булюу һайнай үшөө нэгэ уняншэмэ гэршэ мүн гээд тус газетэ тэмдэглэнэ.

«Советскэ Союз туйлаһан амжалтаараа һанаагаа амардаггүй, — гэжэ Прагын «Руде право» газетэ мэдээсэнэ. — Нёдондо СССР-тэ хураагдан абтаһан эгээн ехэ ургаса гансал тараамжатай уларилай «бэлэг» бэшэ, харин социалис худөө ажахынгаа эршэмтэйгээр хүгжөөлһэй бодото баримта болоно. Совет тарялашад энэ һайн заншалаа хүгжөөхөөр бэлэн.

Алма-Атада КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь үгэ хэлэхэдээ, «Шэнэ газар элдүүрилгын асари ехэ туһэб найруулаа» гэжэ америкын «Вашингтон пост» газетэ бэшэнэ.

Һүүлэй жэлнүүдтэ туйлалай ехэ, шухала удха шанартай хэрэг бэелүүлэгдэжэ байна гээд тэрэ бэшэнэ — «хүйтэн дай зайсуулжа, уласхоорондын шахардуу байдал һулдуулжа асудалнуудые эбээр шиидхэхэ бодолгоор харилсан абалдаа ехэ амжалта туйлагдаа гээд Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгын гадаадын политическа бүлэгтэ харин хэбшэл тубхын түрүүн анхарал табигданхай. КПСС-эй ЦК-гэй Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгэ дээрэ, ондоо байгуулалтай гүрэнүүдэй амгалан гурмаар зэргэ оршохо гол ёһонуудые бэелүүлгэ — СССР-эй ленинскэ гадаадын политикын амжалта, КПСС-эй XXIV съезд дээрэ һайшаагдаһан эб найрамдалта программые бэелүүлхын түлөө шудаг тэмсэлэй мүн, — гэжэ Братиславын «Правда» газетэ бэшэнэ.

Л. И. Брежневэй Франциин Президент Ж. Помпидутай уулзалгануудые хэлэнэй дүнгүүдтэ Францин «Монд» газетэ гол анхаралаа хандуулна.

(ТАСС).

МОГАДИШО

В. И. Ленинэй зохёол сомали хэлэн дээрэ хэблэгдэбэ

ТАСС

«Пролетариадай диктатурын үедэхи экономико ба политика» гэһэн В. И. Ленинэй статья Сомалин Демократическа Республикада Политическэ брошюра болгогдон хэблэгдэбэ. Энэнь сомали хэлэн дээрэ хэблэгдэһэн гараһан Ленинэй түрүүшын зохёол болоно. СДР-эй Верховно революционно соведэй Политическэ управлениин тэрэгүүн хэблэбэ.

Ленинэй энэ статьяе дэмы хэблэлгэ байхабдэ гэжэ Политическэ управлениин секретарь Мохамед Омар ТАСС-ай корреспондентдэ мэдүүлбэ. Социализм байгуулгын эхин шатада гүрэнэй экономическа ба политика гол шухала асуудал нууд энээн дотор тодо һонор заагданхай гэжэ Мохамед Омар хэлэбэ. Эгээл тиимэһээ Политическэ управлени Ленинэй зохёолой гүн гүнзэгы удхатай танилсаха арга Сомалин үргэн олон шэнэдэ олгохо гэжэ шиидһэн байгаа.

Сомалин худалмэрилэгшэд, тарялашад, гүрэнэй албахаагшад политическэ эрдэм шудалхые, социалис общество байгуулгын асуудалнуудые зүбөөр ойлгожо абахые эрмэлзэнэ гээд Политическэ управлениин секретарь мэдэглэв. Ленинэй энэ зохёол марксизм-ленинизмын класигуудай зохёолнуудай библиотекэдэ ороход түрүүшын ном болоно.

БРАЗЗАВИЛЬ

Аша үрэтэй холбоо барисаан

ТАСС

Дэлхэй дээрэхи түрүүшын социалис гүрэнтэй дипломатическа харилсаа тогтоолгон тоото шэнэ тусахай гүрэнүүдэй нэгэн Конгын Арадай Республика (НРК) гадаадын хэрэгүүдэй министр Ш-Д. Ганао, Конгын Арадай Республикын ба Советскэ Союзай хоорондын дипломатическа харилсаан тогтоогдоһоор 10 жэлэй ойдо зорюулагдаһан СССР-эй посольстводо болоһон уулзалга дээрэ мэдүүлбэ.

Үнгэрһэн 10 жэлэй туршада соо манай гүрэнүүдэй хоорондо. КПТ-эй, КПСС-эй хоорондо аша үрэ ехэтэй үргэн холбоо барисаан тогтоогоод һэн. Ш-Д. Ганао тэмдэглэв. Сулөөтэ арад эрхэтэй гүрэн (1917 ондо Росси имэл байгаан) богони аха байдал хангануудын хүн болзор соо хүсэн түгэлдэн, һалбаран хүгжэһэн гүрэн болгожо шадаха гээд КПСС-эй хүтэлбэри доро Совет арад бухы дэлхэйдэ гэршэлжэ харуулаа гэжэ гадаадын хэрэгүүдэй министр хэлэбэ. Совет арадай илалтанууд хадаа Конголез арад омогорхон баясана, социалис байгуулалтада туйлаһан амжалтануудыень үлгэр дүр дээр сэгнэнэ.

ЧИЛИИН ПАТРИОДУУДТАЙ ҺАНАЛ НЭГЭТЭЙБДИ

ГАВАНА. «Лунс Корвалана, Клодомиро Альмейда ба Чилиин фашис хунтын бариганжа хаагдаһан бусад патриодуудай амин нааршалан абархын түлөө тэмсэлэ улам үргэдхэжэ хэрэгтэй. Алууршадай харата шуудан ба сээжэ бүхэн үүхэ нуудаар саража болохо» — гэжэ Кубын «Гранма» газетэ Чилиин Арадай правительствын министр байһан Хосе Тоагай нэн барагдаһанда зорюулагдаһан редакционно статьяда соогоо бэшэнэ.

Пиночедэй хархис засагай концлагерь болгогдоһон Досон арал дээрэ Х. Тоае хахад жэлэй турша саг хааһан, хэрэгһэн байна гэжэ газетэ тэмдэглэнэ. Энэ эршэтэй тэмсэлые эрхэ хордогдон гэжэ хүнта худал хуурмагаар мэдээсэнэ. Президент, Сальвадор Альенде бэеэ хорлоо гэжэ мэдээсэхэдэ, тэрэнэй баатарлигаар тэмсэн унаһан тухай үнэн зүб баримта дэлгэхэ. Ниихэд хүнта ехэ эршэтэйгээр ханзараан байна. Арадай Ниоа Агаяньда үнэн тухай Кубын «Гранма» мэдүүлнэ.

Хосе Тоае харата мухаарт, залжжуулаар бүдүүлэгээр алаа. Энэ учар дэлхэйн олонидтэ үнэн сэхэ бухы хүнүүдэй анхарал татаха ёһотой гээд газетэ тэмдэглэнэ.

Чилиин олон патриодуудай, революционернүүдэй ами наһан хархис алуургадай гарта ороод байна. Фашис алууршадаар тамалагдан зобоогдожо, генерал Альберто Бачелет наһа бараа гэһэн үшөө нэгэ мэдээсэл наһан дуулдаа һэн.

БЕРЛИН. Чилиин хүнтын алууршадай гараар хорлогдожо, Арадай нэгэдэлэй правительствын министр байһан Хосе Тоагай үхэһэн тухай мэдээсэлые дуулахадаа, ГДР-эй ажаллагша арад ехээр дураа гутан зэбүүрэхэбэ. Энээнтэй дашарамдуулан, Чилиин Коммунис партиин ЦК-гай Генеральна секретарь Луис Корваланые, Чилиин бусад патриодуудые аршалан хамгаалха абуулгаяа эдэбхижүүлхыень уряалан, ГДР-эй хэблэл дэлхэйн олонитдэ хандаба.

Худалмэрилэгшэдэй митингнууд Берлиндэ, Нойбранденбургтэ, Плауэндэ промышленна предприятинуудта болоно, тэдэнэр хабаадагшад Чилиин арадтай һанал нэгэтэй байһан тухайгаа мэдүүлнэ, Луис Корваланые, түрмэнүүдтэ, концлагеринуудта тамалагдажа байһан Чилиин патриодуудые дары сулөөлхэ эрилтэ табина.

(ТАСС).

ПХЕНЬЯН

Хани барисаамнай бэхижэнэ

ТАСС

КНДР-эй, Советскэ Союзай хоорондо экономическа, соёлой харилсаа тогтооху тухай хэлсээ батлалга хоёр ороной арадуудай хоорондын хани барисаа, харилсан хүсые бэхижүүлхэ гайхамшаг хэрэг болоһон байна гээд «Нодон синмун» газетэ бэшэнэ. СССР-эй, КНДР-эй хоорондо экономическа, соёлой харилсаа тогтооһон тухай хэлсээ һэн баталагдаа 25 жэлэй ойдо зорюулагдаһан статья газетэдэ тунхаглагдаа. Хоёр ороной арадууд эб эмээ ниилүүлһэн жагсаад, империализмда эсэргүүсэн, социализмын, коммунизмын агуехэ хэрэгтэй илан мандахын түлөө тэмсэнэ гэжэ газетэ тэмдэглэнэ.

Хүшэр бэрхэтэй жэлнүүдтэшье совет арад Корейдэ түйлэй ехэ туһа хүргөө, мүнөө социализм байгуулха хэрэгтэ туһалнаб, эбэй ёһоор Эхэ ороно нэгэдүүлхэ хэрэгтэнь корей арадые эдэбхитэйгээр дэмжэнэ.

Корей арад аха дүү совет арадтай хани барисаагаа, харилсаа холбоогоо саашадаашье бэхижүүлжэ байха гэжэ «Нодон синмун» тэмдэглэнэ.

БЕРЛИН

Мэргэжэлээ дээшэлүүлхэеэ ГДР-тэ ерэбэ

ТАСС

Вьетнамай Демократическа Республикаһаа 460 хүбүүд, басагад Берлин ерэбэ. Эдэнэр гурбан жэлэй турша соо ГДР-эй промышленностиин имэ һалбаринуудай — машина бүтээлгэ, электроника, хүнгэн промышленность, полиграфическа промышленность, транспорт, барилга ба ой модоной үйлэдбэри дээрэ худалжэ, мэргэжэлээ дээшэлүүлхэ байна. ДРВ-гэй 750 залуу эрхэтэд басагад ГДР-тэ ерэхэ юм. Тингэжэ ГДР-тэ мэргэжэл шадабари дээшэлүүлжэ байһан вьетнам хүбүүд, басагадай тоо 1850-да хүрэхэ.

НЬЮ-ЙОРК

Промышленна үйлэдбэринь хороно

ТАСС

Гурбан һара соо удаа дараалан Холбоото Штадуудай промышленна үйлэдбэринь хорожо байна. Энэ жэлэй февраль һарада промышленна продукци бүтээн гаргалга нёдондоной ноябрь һарынхиһаа 2,1 процентээр хороһон байна гээд федеральна нөөсэ бии болгохо эмхи зургаа мэдээсэв.

Промышленностиин автомобильна ба машина бүтээлгэ дэг һалбаринууд илангаяа хүшэр байдалтай. Һүүлэй гурбан һарын турша соо машина бүтээлгын хэмжээн 5 процентээр хороһон байна.

ОСЛО

Хэлсээндэ гар табигдаа

ТАСС

Заһаһа баридаг 4 миллион кроной үнэ сэнтэй норвежскэ тухеэрэлгэнүүдые эльгээжэ ба ДРВ-дэ заһаһанай консервын завод хамтаар барих тухай Норвегиин, Вьетнамай Демократическа Республикын хоорондын хэлсээндэ гар табигдаа.

3 миллион кроной сэнтэй электронно тухеэрэлгэ ДРВ-гэй заһаһа барилгын флодто ударгаха тухай хэлсээ мүн болоно.

ВАШИНГТОН

Госдепартаментын мэдүүлгэ

ТАСС

Эндэхи уласхоорондын үнэн замаар суднануудай ябалгые дары нээргэлгэдэ нулөөлхын тула Суэцкэ каналай оршон тойронхине минэнүүдээ сэбэрлэхэдэ туһа хүргэхэ гэһэн шиидхэбэри Холбоото Штадуудай гаргаа гэжэ гүрэнэй департамент соносхоо. Египедэй правительствын гуйлтаар тиимэ туһаламжа үзүүлэгдэхэ гэжэ гүрэнэй департаментын мэдүүлгэ дотор тэмдэглэгдэнэ.

ВАШИНГТОН

Сайгон захиргаанда туһа хүргэнэ

ТАСС

Сайгон захиргаанда Холбоото Штадуудта туһа хүргэжэ үргэлжэлһөөр. Финансын энэ жэлдэ гадаадын оронуудта туһаламжа үзүүлхэ тухай хуулиин проектын үндэһөөр, 54 миллион доллар захиргаанда амжахынгаа эрилтэ Президент Р. Никсон конгрессэй түлөөлэгшэдэй палатада эльгээбэ.

УНШАГШАД һонирхоно байхат

120 ЖЭЛ ХҮДЭЛ[illegible] ПЕНСИДЭ ГАРАБ[illegible]

АЗЕРБАЙДЖАНАЙ [illegible] банд тосхоной колхоз[illegible] жоор Агаев 120 жэ[illegible] жоор худэлөөд, пенсид[illegible] ба.

ПАРИЖАЙ ВОЛОД[illegible] ФРАНЦУЗ ЭХЭНЭР [illegible]

ХООЛОЙ ДООГУУР ТУННЕЛЬ ГАРГАГДА[illegible]

МАНТАН ТОМО УЛЯАНГИР

(АПН—ТАСС)

БУРЯАДАЙ АССР-[illegible] УРАН ЗОХЕОЛШОД[illegible] ХОЛБООНДО

Уран зохеолой [illegible] ороноордой дашарамд[illegible] «Байгал» журналай [illegible] редакторай тушаалһаа[illegible] зохеолшо А. А. Бал[illegible] гэрэлдөө. Журналай[illegible] ба редакторай ураан [illegible] шо Н. Г. Дамдинов то[illegible] доо.

Редакторай орлог[illegible]
М. Н. НИМАЕВ.

Манай адрес, телефонууд:

г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактор[illegible] 54-54, приёмная — 54-93, зам. редактора — 68-0[illegible] редактора — 62-62; отв. секретаря — 50-52, секре[illegible] — 66-76, отделы: партийной жизни — 60-91, сел[illegible] хозяйства — 64-36, 63-86, пропаганды и агитац[illegible] 56-23, промышленности и строительства — 61-3[illegible] ветского строительства и быта — 69-58, культур[illegible] школ — 60-21, писем и рабселькоров — 67-81, и[illegible] мации — 34-05, общественная приемная — 56-6[illegible] шинное бюро — 57-63, фотолаборатория — 33-61.